

**СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
ФАКУЛТЕТ ПО НАУКИ ЗА ОБРАЗОВАНИЕТО И ИЗКУСТВАТА
КАТЕДРА „НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА“**

Далия Джасир Ал-Халил

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т

на дисертационен труд

**ТЕХНОЛОГИЧЕН МОДЕЛ ЗА ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ ПРИ РАЗВИТИЕ НА
УМЕНИЕТО ЗА СЪЧИНЯВАНЕ НА 10-11-ГОДИШНИ УЧЕНИЦИ**

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“,
професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (методика на
обучението в детската градина и началното училище по български език и литература)

Научен ръководител:
доц д-р Татяна Борисова Ненкова

СОФИЯ
2019

Дисертационният труд е обсъден и предложен за защита от катедра „Начална училищна педагогика“ към Факултета по науки за образованието и изкуствата на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ на 11.06.2019 г. и е насочен за защита пред специализирано научно жури.

Дисертационният труд съдържа 354 страници, от които 239 страници са основен текст и библиография. Структурата му включва увод, три глави, заключение, библиография и 9 приложения, едно от които е авторско учебно помагало по творческо писане за 10-11-годишни ученици, с обем от 46 страници. Библиографията включва 265 заглавия, от които 96 на кирилица и 169 на латиница. Дисертационният труд съдържа 63 таблици, 30 диаграми, 11 фигури и 16 фотоса.

Име, презиме, фамилия на автора: **Далия Джасир Ал-Халил**

Тема на дисертацията: **Технологичен модел за творческо писане при развитие на уменията за съчиняване на 10-11-годишни ученици**

Публичната защита на дисертационния труд ще се състои на....., от.....часа, в зала.....на ФНОИ.

Съставът на научното жури е:

доц д-р Татяна Борисова Ненкова

доц. д-р Анна Савова Георгиева

проф. дпн. Галя Михайлова Христозова

проф. д-р Стойка Здравкова Здравкова

доц. д-р Невена Апостолова Чимева

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД	3
УВОД	5
ГЛАВА I. ТЕОРЕТИЧНА РАМКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ И ПО СЪЧИНЕНИЕ	11
ГЛАВА II. СЪЩНОСТ НА ЕМПИРИЧНОТО ПЕДАГОГИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ	11
ГЛАВА III. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ЕКСПЕРИМЕНТ	18
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	26
БИБЛИОГРАФИЯ	29
ПУБЛИКАЦИИ НА АВТОРА ПО ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИЯТА	49

СЪДЪРЖАНИЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД	4
ГЛАВА I. ТЕОРЕТИЧНА РАМКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ И ПО СЪЧИНЕНИЕ	10
1. ТВОРЧЕСКОТО ПИСАНЕ В ОБРАЗОВАНИЕТО	10
1.1. ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОНЯТИЕТО ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ	11
1.2. ЗНАЧЕНИЕ И МЯСТО НА ТВОРЧЕСКОТО ПИСАНЕ В ОБРАЗОВАНИЕТО	15
1.3. СИСТЕМА НА ОБУЧЕНИЕ ПО ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ	19
1.3.1. Цели и учебно съдържание на обучението по творческо писане	20
1.3.2. Форми на обучение по творческо писане	25
1.3.3. Методи на обучение по творческо писане	29
1.3.4. Средства и стратегии на обучението по творческо писане	39
1.4. ТИПОЛОГИЯ И ПЕРИОДИЗАЦИЯ НА ТЕХНОЛОГИИТЕ ПО ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ	43
1.4.1. Типология на технологиите по творческо писане – количествен и качествен анализ	46
1.4.2. Периодизация на технологиите по творческо писане – количествен и качествен анализ....	59
2. НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО СЪЧИНЕНИЕ В НАЧАЛНИТЕ КЛАСОВЕ	62
2.1. ТЕОРЕТИКО-ПОНЯТИЙНИ ОСНОВИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО СЪЧИНЕНИЕ	63
2.2. ПРОЦЕСУАЛНА И ФУНКЦИОНАЛНА СЪЩНОСТ НА УРОЦИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА СВЪРЗАНАТА РЕЧ – СЪЧИНЯВАНЕ	77
2.3. СРАВНЕНИЕ МЕЖДУ ОБУЧЕНИЕТО ПО СЪЧИНЕНИЕ И ОБУЧЕНИЕТО ПО ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ В МЕТОДИЧЕСКИ ПЛАН	102
2.4. АНАЛИЗ НА УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОСЛЕДЕН КЛАС ОТ НАЧАЛЕН ЕТАП (1951-2017), ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО СЪЧИНЕНИЕ	105
2.5. ПРОБЛЕМИ И НЕДОСТАТЪЦИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО СЪЧИНЕНИЕ	121
ГЛАВА II. СЪЩНОСТ НА ЕМПИРИЧНОТО ПЕДАГОГИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ	127

1. ЕТАПНОСТ НА ЕМПИРИЧНОТО ПЕДАГОГИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ _____	127
2. ПРОЕКТИРАНЕ И СЪЗДАВАНЕ НА АВТОРСКИЯ ТЕХНОЛОГИЧЕН МОДЕЛ ЗА ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ ПРИ РАЗВИТИЕ НА УМЕНИЕТО ЗА СЪЧИНЯВАНЕ НА 10-11- ГОДИШНИ УЧЕНИЦИ _____	129
2.1. ПЕРМАНЕНТНА ТЕХНОЛОГИЯ ПО ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ _____	134
2.2. МЕСЕЧНА ТЕХНОЛОГИЯ ПО ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ _____	142
2.3. СРОЧНА ТЕХНОЛОГИЯ ПО ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ _____	157
3. ПРОВЕЖДАНЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ЕКСПЕРИМЕНТ _____	161
ГЛАВА III. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ЕКСПЕРИМЕНТ _____	166
1. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСТАТИРАЩИЯ ЕКСПЕРИМЕНТ _____	172
2. ФОРМИРАЩ ЕКСПЕРИМЕНТ В ЕКСПЕРИМЕНТАЛНАТА ГРУПА _____	177
3. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИ ОТ ЗАКЛЮЧИТЕЛНИЯ ЕКСПЕРИМЕНТ _____	177
ЗАКЛЮЧЕНИЕ _____	217
БИБЛИОГРАФИЯ _____	220
ПРИЛОЖЕНИЯ _____	240
ПРИЛОЖЕНИЕ №1 ТАБЛИЦА, ПРЕДСТАВЯЩА ТИПОЛОГИЯ НА 500 ТЕХНОЛОГИИ ПО ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ _____	240
ПРИЛОЖЕНИЕ №2 ОСНОВНИ КОНЦЕПЦИИ ЗА ПЕТСТЕПЕНИЯ ПРОЦЕ НА СЪЗДАВАНЕ НА СОБСТВЕН, ОРИГИНАЛЕН ТЕКСТ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ ____	267
ПРИЛОЖЕНИЕ №3 ОБРАЗЦИ НА БЛАНКИ ЗА ОБРАТНА ВРЪЗКА И (АВТО)РЕФЛЕКСИЯ _____	270
ПРИЛОЖЕНИЕ №4 МЕСЕЧНА ТЕХНОЛОГИЯ ПО ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ – „ХАЙКОН“ _____	273
ПРИЛОЖЕНИЕ №5 ИНФОРМАЦИОННА ЛИСТОВКА ЗА РОДИТЕЛИТЕ _____	275
ПРИЛОЖЕНИЕ №6 СПИСЪК СЪС СЪКРАЩЕНИЯ _____	276
ПРИЛОЖЕНИЕ №7 ПУБЛИКАЦИИ НА АВТОРА ПО ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИЯТА _____	278
ПРИЛОЖЕНИЕ №8 ДОПЪЛНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ _____	279
ПРИЛОЖЕНИЕ №9 АВТОРСКО УЧЕБНО ПОМАГАЛО ПО ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ ЗА 10-11-ГОДИШНИ УЧЕНИЦИ _____	307

УВОД

Творческото писане е изкуство, изкуството да мислиш, чувстваш и оценяваш магията на думите и идеите. Чрез творческото писане децата разкриват и откриват тяхната вътрешна същност, таланти, идеи, надежди и цели.

Zane A. Spencer

Най-големи трудности и проблеми при преподаването на учебния предмет „Български език и литература“ началният учител среща при обучението по съчинение. Доказателствата за това се коренят още от началото на ХХ век и има налични такива чак до първото десетилетие на ХХІ век (Грънчаров, 1906; Пешин, Пешина и Недялкова, 1962; Баръмов, 1968; Борисова, 1992; Дамянова, 1990; Колева, 1994; Танкова, 1997; Ангелова, 2003; Попова, 2004; МОН, 2015). Това е въпрос, който е с висока значимост и остава нерешен вече повече от век. Затова и темата за въвеждане на обучението по творческо писане е важна и актуална. След провеждането на цялостното дисертационно изследване виждам в творческото писане реална възможност за преодоляване на тези трудности. Необходимост от внасянето на иновативен компонент в съвременното българско начално обучение по съчинение се отчита и от Министерството на образованието и науката, базирайки се на резултатите на четвъртокласниците от Националното външно оценяване – „Изтъкна се недостатъчната работа с учениците върху изграждане на умения за самостоятелно писмено изразяване.“ (МОН, 2015)

Съчиняването е най-висшата форма на владеење на езика и в самото обучение по съчинение се отразяват всички равнища на речта и всички раздели на комплексния учебен предмет „Български език и литература“ (Борисова, 1998). Развитието на словотворческите способности на учениците е глобалната му цел и заема приоритетно място в него. И ако многократно през годините се регистрират високи нива на трудност, често допускане на грешки и липса на интерес и желание у децата към нея, то тогава, повече от логично е методиката и научната мисъл да бъдат насочени към подобряването му. Тук проучването на въпроса за творческото писане се оказва важно, значимо и актуално, за да може обучението по съчинение да бъде средство както за успешно обучение, така и за „активна дейност на човека в съвременното общество.“ (Танкова, 1997: 33).

Множество са научните доказателства за положително влияние на творческото писане върху уменията на учениците да съчиняват (Colantone, Cunningham-Wetmore & Dreznes, 1998; Temizkan, 2011; D. Majid, T. Kay & C. Soh, 2003; Öztürk, 2007; Kutno, 1993; Conroy, Marchand & Webster, 2009; Kieczykowski, 1996; Bell & Conboy, 2009; Öztürk, 2007; Kutno, 1993; Witter & Emberlin, 1973; Cox, Holden & Pickett, 1997; Frater, 2002; Akkaya, 2014; Veit, 1981; Hindley, 2008; Tompkins, 1982; The Departments of Education of New Brunswick, 1998). Но в България неговият потенциал не е изследван в дълбочина. След като направих детайлно изследване на основните български учебни програми, свързани с езиковото и литературното обучение в края на начален етап, установих, че концепцията за творческото писане може да бъде открита още при конструирането на учебния предмет в средата на XX век, като индикации за предразположението към него могат да се проследят с приемането на всяка от основните учебни програми. Също така, съществува съвместимост между авторския технологичен модел за творческо писане и нормативната установеност в България по отношение на езиковото и литературното обучение на учениците от 4. клас, и по-конкретно с учебната програма по български език и литература за 4. клас, която е приета през 2017 г. и влиза в сила през учебната 2019/2020 година.

С настъпването на новото хилядолетие, идеята за реформиране на обучението по съчинение се разпространява все повече. „Все още сегашното обучение по български език е ориентирано към езика, изучаван от ученика, а не към ученика, който изучава езика.“ (Ангелова, 2003: 27) Едното от предизвикателствата пред обучението по български език, което Ангелова извежда и припознавам като такова, е „да се търсят такива иновативни практики, с помощта на които да се модернизира самата образователна система. Така ще бъде преодоляно едно възможно противоречие между образователния контекст на реформиращото се училище в съвременна България и европейския образователен контекст.“ (Ангелова, 2003: 35) Още повече, че въвеждането на творческото писане в съвременната класна стая в България би отговаряло на световните тенденции – креативността, критично мислене, комуникация и колаборация са част от уменията за учене и иновации, които Рамката за обучение през 21-ви век (The Partnership for 21st Century Skills) посочва. Именно те са залегнали в концепцията за обучението по творческо писане. Налице е и необходимостта от внедряването на представения в изложението на дисертацията авторски технологичен модел в езиковото и литературното обучение, за да може то да отговаря на заложените от Министерство на

образованието и науката европейски ключови компетентности, и по-конкретно – на идеята за културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество.

Но какво представлява творческото писане – бихме могли да изведем следното **авторско определение** за него, в което се отразяват неговите отличителни черти – **творческото писане** представлява осъществяване на речевата дейност писане, при което се достига до собствен продукт на свързаната реч, който е предимно резултат от едновременно и разнопосочно протичане на мисълта. Предполага използването основно на дивергентен тип мислене и наличие на многовариантност при констатиране на „вярност“ на крайния продукт, без да се отрича частичното включване на конвергентното мислене в цялостния процес.

Творческото писане е специфичен вид речева дейност, която се основава на идеята за наличие на каузална връзка между речевите дейности четене, писане, говорене, слушане и на теорията за мисловните умения от по-висок порядък, като създаването се възприема за едно от тях.

То е насочено към себеизразяване и към детския свят, миоглед и житейска опитност, както и към овладяване на необходимите за учениците знания, умения и отношение да бъдат по-ефективни комуникатори. Има пропедевтичен характер по отношение на житейски умения и една от основните му цели е развитие на уменията на 21-ви век - креативност, критично мислене, комуникация и колаборация.

Процесът на творческо писане е нелинеарен, а от гледна точка на хронотопа – вариращ. В основата му е разбирането за социален конструктивизъм, поради което получаването и даването на обратна връзка са вплетени във всеки един етап от създаването на текстовия продукт, като обратната връзка е от различен тип – ученик/ученици-ученик, учител-ученик, семейство-ученик и авторефлексия. Оценяването се осъществява с първостепенно значение на съдържателната страна на продукта и второстепенно на механизмите на писане – спазване на нормите, свързани с граматика, правопис, пунктуация и др. Обучението по творческо писане основно протича под формата на домашна самостоятелна работа (групова, индивидуална, от творчески тип) и всекидневно писане в специфична класна среда, поради отреждането на специално значение на училищния климат и обстановка в процеса на творческо писане.

Технологиите по творческо писане притежават игроподобен характер и се възприемат като комуникативно средство, при което аудиторията е реална и значима за детето. Характерно за системата от действия е използването на интерактивни методи и

графични схеми. Споменавайки термина „технологии“, трябва да направим уточнението, че приемаме определението на Д. Павлов за технология – „организация на ресурси (материални, времеви, интелектуални, финансови) и система от логически свързани дейности, насочени към постигане на предварително определена цел.“(Павлов, 2003: 155)

Крайният текстов продукт, резултат от творческото писане, е отражение на концепцията за синкретизма на детското литературно творчество и концепцията за мултижанрово писане – съчетаване на няколко жанра и стила текст в един текстов продукт, който включва изразяване не само в писмена форма, но и чрез различни комплексно-артистични дейности.

Творческото писане е с доказана поливалентност, изпълнявайки обучително-формиращи и възпитателни функции, които му отреждат значимо място в образованието.

Има няколко основни изходни положения, които е задължително да бъдат взети под внимание при възприемане на изложението на дисертационен труд:

- Има съществена разлика, както и прилика между творческото писане и съчиняването, протичащо в условията на българското начално училище. Това е изяснено в изложението на дисертационен труд.

- Застъпвам мнението, че обучението по творческо писане има само допълваща и обогатяваща функция спрямо обучението по съчинение, а не цели да го замести.

- Категорично определям за мит твърдението, че основна цел на обучението по творческо писане е създаването на писател от всеки ученик. При изграждането на авторския технологичен модел и съответно – авторското учебно помагало по творческо писане, съм се водила от основното разбиране на Zane Spencer, личността, вдъхновила ме за този дисертационен труд – *„Не се очаква всички деца да станат професионални писатели, очаква се, че всички деца могат да станат по-ефективни комуникатори независимо от това какво ще решат да правят, когато пораснат.“*(Spencer, 1972: 35, превод: мой)

Обект на дисертационното изследване са речевите умения в контекста на обучението по съчинение при 10-11-годишни ученици.

Предмет на дисертационното изследване е творческото писане като съпътстващо обучението по съчинение при 10-11-годишни ученици.

Целта на дисертационния труд е да се създаде и апробира авторски технологичен модел за творческо писане чрез разработено на негова основа авторско учебно помагало, и да се изследва ефективността му при развитието на уменията за съчиняване на 10-11-годишни ученици.

От тази цел произтичат следните **основни задачи**:

1. Осъществяване на теоретичен обзор на българските и чуждестранни научни публикации, които са свързани с конкретната проблематика на изследването и систематизиране на практико-приложната теория за обучението по творческо писане – същност, функции, отличителни черти и система на обучение.

2. Класифициране и създаване на авторска типология и периодизация на технологиите по творческо писане на основата на анализ на 500 технологии по творческо писане от периода 1964-2016 г.

3. Изграждане на класификация на уменията за съчиняване на четвъртокласниците и разработване на критерии и показатели за оценяването им.

4. Проектиране, създаване и изпробване на авторски технологичен модел по творческо писане и авторско учебно помагало при 10-11-годишни ученици.

5. Представяне на данните от получените резултати и анализиране в количествен и качествен аспект.

6. Формулиране на изводи и препоръки на следните нива: теоретичен обзор; резултати от педагогическия експеримент; обобщени изводи и препоръки от дисертационния труд.

Основен изследователски въпрос е ще окаже ли положително влияние върху уменията на четвъртокласниците да съчиняват включването в учебно-възпитателния процес на авторския технологичен модел за творческо писане чрез разработеното авторско учебно помагало на негова основа?

Хипотеза

В дисертационния труд се допуска, че ако в учебно-възпитателния процес при 10-11-годишни ученици се включи творческото писане чрез авторско учебно помагало, разработено на базата на авторски технологичен модел за творческо писане, то това би оказало положително влияние върху уменията им за съчиняване, а именно умения: за ориентиране, за планиране, за създаване на съчинение според изискванията за съответния вид съобразно жанровите особености и стила, за структуриране и композиране на текста, за постигане на точност, яснота и правилност на речта, както и за графично оформяне на текста.

В дисертационния труд са използвани три групи научноизследователски методи, които са релевантни на дисертацията (Петров и Цанков, 2010; Бижков и Краевски, 2002). От групата на **методите на емпирични изследвания** в дисертационното изследване е използван **педагогически експеримент** – той се проведе чрез: констатиращ експеримент, който определи входното ниво на изследваните лица. С експерименталната група/класове се проведе формиращ експеримент, чиято същност бе апробиране на авторския технологичен модел за творческо писане чрез използването на авторско учебно помагало. Заключителният експеримент се проведе с двете групи, за да се отчете изходното ниво на изследваните лица и за да се съберат емпирични данни, необходими за сравнителния анализ. **Обхватът** на педагогическия експеримент е 121 ученици, а **продължителността** на педагогическия експеримент е в рамките на една учебна година – от 09.2017 г. до 06.2018 г.

Втората група са **методи на теоретични изследвания**: теоретичен анализ и синтез на литературни източници; контент-анализ; екстраполация; сравнение; аналогия; обобщение; класифициране; изграждане на типология; периодизация и индукция и дедукция.

Последната група **методи** са тези, свързани с **математико-статистическа обработка на резултатите** – сравнение на средни стойности, стандартни отклонения и използване на теста на Левин.

За да отговоря обучението по съчинение в българското начално училище на съвременните европейски, както и световни търсения за повишаване на качеството и модернизацията на образованието, както и поради регистрираните му основни недостатъци, отчетени още от началото на ХХ век до наши дни, всичко това е категорично доказателство за необходимостта от търсене, намиране и прилагане на **решение** и съответно – на **обновление**. Именно в обучението по **творческо писане**, бихме могли да намерим и двете, като чрез проведения педагогически експеримент, свързан с апробирането на авторския технологичен модел за творческо писане, целим доказването на това ни твърдение.

ГЛАВА I. ТЕОРЕТИЧНА РАМКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ И ПО СЪЧИНЕНИЕ

Писмената реч е факел в душата и трябва да науча детето как да го използва при навлизането в съкровищницата на своя духовен живот.

Шалва Амонашвили

В Глава I. от дисертационния труд е представена същността и отличителните черти на обучението по творческо писане и по съчинение. Съставящите я параграфи включват:

- представяне на обзор на източници, критична оценка, авторски дефиниции и систематизации, свързани с проблематиката на творческото писане – същност, функции, система на обучение и отличителни черти;
- изграждане на авторска типология и периодизация на технологиите по творческо писане, базирано на направен анализ и класификация на 500 технологии от периода 1964-2016 г. (количествен и качествен анализ), с цел изграждане на технологичен модел за творческо писане и съпътстващо го авторско учебно помагало;
- представяне на теоретичен обзор на източници, разглеждащи проблематиката на обучението по съчинение в началните класове, както и тяхната критична оценка и анализ;
- анализиране на учебните програми по БЕЛ в последен клас от начален етап на основна образователна степен с оглед на обучението по съчинение в сравнително-исторически план.

ГЛАВА II. СЪЩНОСТ НА ЕМПИРИЧНОТО ПЕДАГОГИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ

Методиката и етапността на емпиричното педагогическо изследване са представени в Глава II. от дисертационния труд.

Етапността на емпиричното педагогическо изследване е следната:

• СИСТЕМАТИЗИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ЗА ОБУЧЕНИЕТО ПО ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ И ПО СЪЧИНЕНИЕ (Глава I.)

1. Проучване и систематизиране на същността и характеристиката на творческото писане, както и педагогическия опит в тази област
2. Провеждане на предварително аналитико-синтетично проучване на 132 технологии по творческо писане
3. Проучване и подбор на 500 технологии по творческо писане от периода 1964-2016 г.
4. Изграждане на типология и периодизация на 500 технологиите по творческо писане (1964-2016)
5. Проучване и систематизиране на същността и характеристиката на обучението по съчинение
6. Разработване на система за критерии и показатели за оценяване уменията за съчиняване на респондентите

• ПРОЕКТИРАНЕ И СЪЗДАВАНЕ НА АВТОРСКИ ТЕХНОЛОГИЧЕН МОДЕЛ ЗА ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ, КОЙТО ДА БЪДЕ ВНЕДРЕН В ОБУЧЕНИЕТО НА 10-11-ГОДИШНИ УЧЕНИЦИ ЧРЕЗ АВТОРСКО УЧЕБНО ПОМАГАЛО (Глава II.)

1. Проектиране на авторски технологичен модел по творческо писане, основан на класификация на технологиите според времевия им обхват
2. Селектиране на технологии по творческо писане
3. Създаване на адаптирани, авторизирани и авторски технологии по творческо писане
4. Създаване на авторско учебно помагало с инструкции, методически указания и препоръки за приложението на технологичния модел за творческо писане

• ПРОВЕЖДАНЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ ЕКСПЕРИМЕНТ

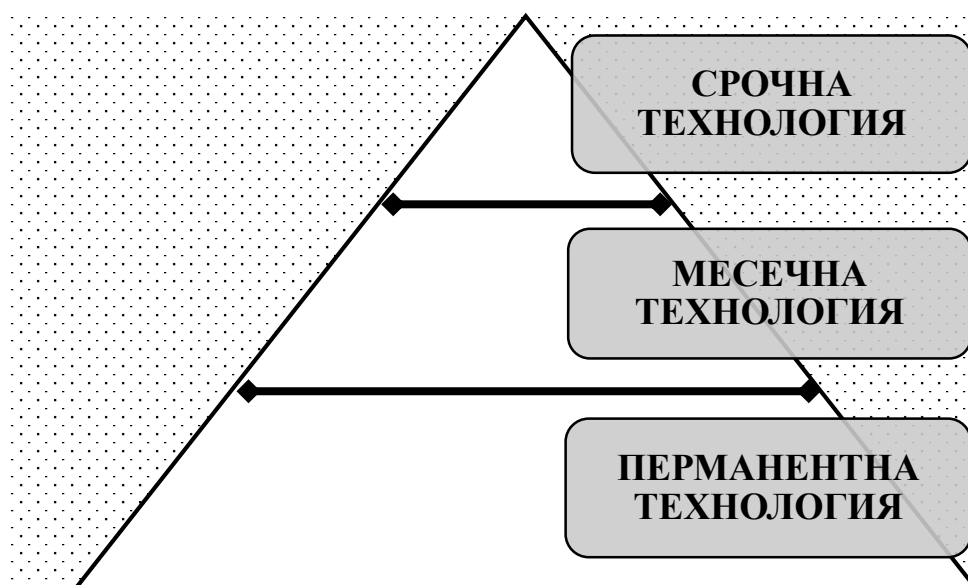
1. Организация на експеримента - установяване на връзка с "терена" и подготовка на инструментариума
2. Разделяне на лицата на контролна и експериментална група/класове
3. Провеждане на обучение и инструктаж на учителите експериментатори за работа с авторското учебно помагало по творческо писане
4. Констатиращ експеримент

5. Формиращ експеримент в експерименталната група

6. Заключителен експеримент

• КОЛИЧЕСТВЕН И КАЧЕСТВЕН АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ (Глава III.)
• ТЕОРЕТИЧНИ И ПРАКТИКО-ПРИЛОЖНИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ
• ПОДГОТОВКА НА АВТОРСКОТО УЧЕБНО ПОМАГАЛА ПО ТВОРЧЕСКО ПИСАНЕ ЗА 10-11-ГОДИШНИ УЧЕНИЦИ ЗА ПУБЛИКУВАНЕ И ЗАЩИТА ОТ АВТОРСКОТО ПРАВО

В същата глава е направено представяне на проектирането и създаването на авторския технологичен модел за творческо писане при развитие на уменията за съчиняване на 10-11-годишни ученици, както и на структурата и съдържанието на авторското учебно помагало по творческо писане, чрез което технологичният модел се внедри в обучението и по което учителите в експерименталната група проведоха формиращия експеримент през учебната 2017/2018 година. Учебното помагало е поместено в дисертационния труд под формата на приложение №9.

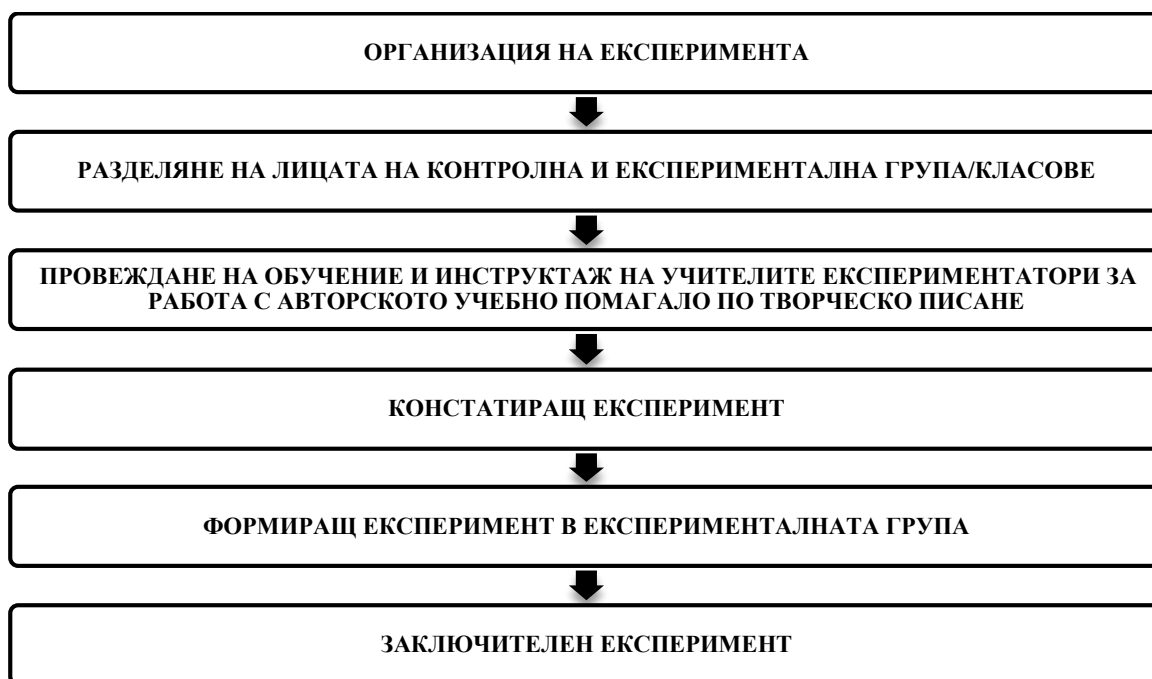

Фигура 1. Авторският тристепенен технологичен модел за творческо писане при развитие на уменията за съчиняване на 10-11-годишни ученици

В синтезиран вид апробирането на авторския технологичен модел за творческо писане, осъществено през учебната 2017/2018 година, във всеки един от трите експериментални четвърти класа, протече така: всеки учебен ден учениците писаха в лични дневници (перманентна технология), а всеки учебен месец имаха

поставена месечна технология по творческо писане за домашна работа, като представянето на текстовия продукт винаги се осъществяваше пред реална аудитория, било то чрез публикуване на специално обособено място в класната стая (Табло на писателите), било то чрез специално организирано събитие за целта. Също така, учениците имаха поставена по една срочна технология в началото на всеки един от учебните срокове: в началото на първия срок – срочната технология „Книга на интересите“, а в началото на втория срок – срочната технология „Капсула на времето“. Представянето на текстовия продукт от срочните технологии отново се осъществяваше пред реална аудитория на специално организирани за целта събития.

Етапността, през която премина проведения педагогически експеримент, е изложена на следващата фигура:

Фигура 2. Етапност на проведения педагогически експеримент

Последните три етапа са представени в Глава III., където е включен анализ на резултатите от проведената дейност в количествен и качествен план, вследствие на използването на математико-статически методи и програмата за статистическа обработка SPSS.

В началото на експеримента една от основните трудности беше именно откриването на училища, в които той да се проведе. Бе установен контакт с няколко, като първата стъпка беше провеждане на информативна среща с директори на училища

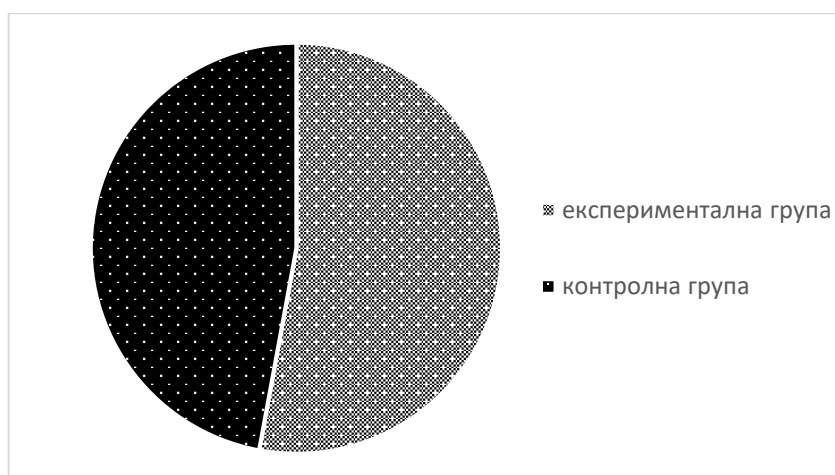
в гр. София, в областен град и в село. След получаване на разрешение от тяхна страна, бяха проведени срещи с класни ръководители на четвърти класове, поради фактът, че 4. клас отговаря на формулираната тема на дисертацията по отношение на възрастта – 10-11-годишни ученици. В резултат на проведените срещи с директори и класни ръководители, включените в педагогическия експеримент четвъртокласници са от следните училища:

- 120 ОУ "Г. С. Раковски", гр. София – 2 паралелки
- I ОУ "Св. Климент Охридски", гр. Пазарджик – 2 паралелки
- 84 ОУ "Васил Левски", с. Герман – 1 паралелка
- 201 ОУ "Св. Св. Кирил и Методий", с. Лозен – 1 паралелка

Общият брой на учениците, взели участие в педагогическия експеримент, е 121, а броят на паралелките (всяка, от които 4. клас) – 6. На случаен принцип бяха сформирани експериментална и контролна група, като всяка от тях се състои от по 3 класа. На таблица 1 и диаграма 2 е представен броят на учениците във всяка една от групите.

Таблица 1. Брой и процентно разпределение на лицата в контролна и експериментална група

ГРУПА	БРОЙ	ПРОЦЕНТ
Експериментална	64	52,9
Контролна	57	47,1
Общо	121	100

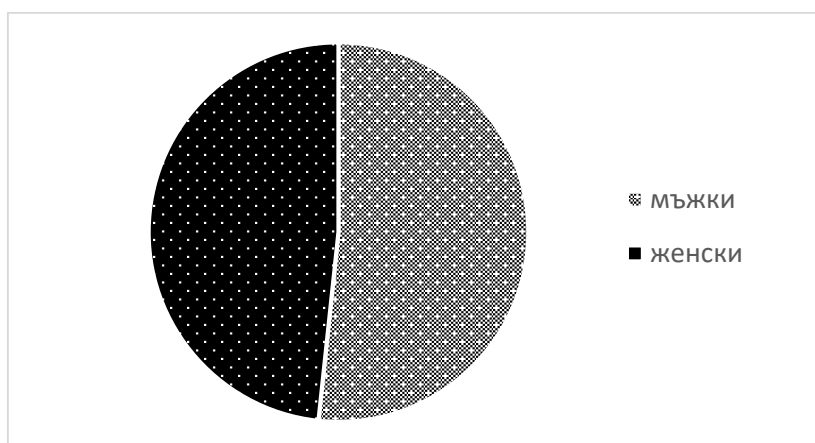
Диаграма 1. Разпределение на лицата в контролна и експериментална група

Разпределението на учениците от двете групи по пол е представено на таблица 2 и диаграма 2, от които ясно личи, че броят на момчетата е с минимален процент по-висок.

Таблица 2. Брой и процентово разпределение на лицата от контролната и експерименталната група по признак „пол“

ПОЛ	БРОЙ	ПРОЦЕНТ
Мъжки	62	52,2
Женски	59	48,8
Общо	121	100

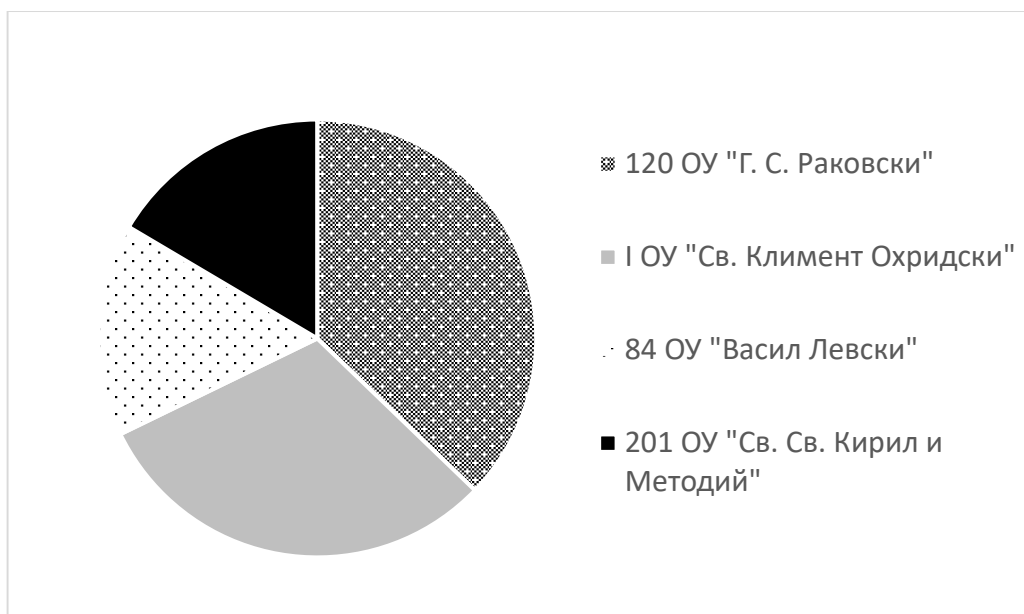

Диаграма 2. Процентово разпределение на лицата от контролната и експерименталната група по признак „пол“

По отношение на училищата, включени в педагогическия експеримент, изследваните лица са разпределени по следния, описан на таблица 3 и диаграма 3, начин.

Таблица 3. Брой и процентово разпределение на лицата от контролната и експерименталната група във включените в педагогическия експеримент училища

УЧИЛИЩЕ	БРОЙ	ПРОЦЕНТ
120 ОУ "Г. С. Раковски"	45	37,2
I ОУ "Св. Климент Охридски"	37	30,6
84 ОУ "Васил Левски"	19	15,7
201 ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"	20	16,5
Общо	121	100

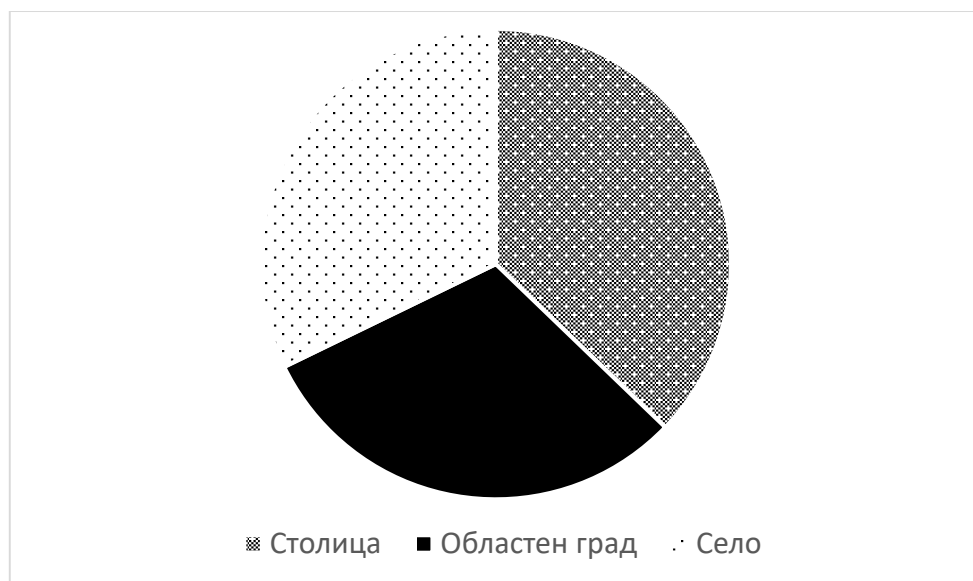

Диаграма 3. Процентово разпределение на лицата от контролната и експерименталната група във включените в педагогическия експеримент училища

Разпределението на учениците по признак „тип населено място“ е представено на таблица 4 и диаграма 4. Процентовото им разпределение е почти равномерно, с лек превес на бройката ученици в София.

Таблица 4. Брой и процентово разпределение на лицата в контролна и експериментална група по признак „тип населено място“

НАСЕЛЕНО МЯСТО	БРОЙ	ПРОЦЕНТ
Столица	45	37,2
Областен град	37	30,6
Село	39	32,2
Общо	121	100

Диаграма 4. Процентово разпределение на лицата от контролната и експерименталната група по признак „тип населено място“

Експерименталната група включва 3 класа – един клас в 120 ОУ "Г. С. Раковски" (гр. София), един клас в I ОУ "Св. Климент Охридски" (гр. Пазарджик – областен град) и един клас в 84 ОУ "Васил Левски" (с. Герман). С класните ръководители на всеки един от тези класове бе проведен инструктаж, на който учителите експериментатори бяха запознати с авторския технологичен модел, беше им представено авторското учебно помагало за апробиране на творческото писане, бяха им дадени указания за работа с него, бе изготвен план за експерименталната работа през цялата учебна 2017/2018 година.

ГЛАВА III. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ЕКСПЕРИМЕНТ

В Глава III. от дисертационния труд е направен анализ на получените резултати от констатиращия и заключителния експеримент.

За установяване на входното и изходното ниво на учениците от експерименталната и контролната група се използва съчинението като метод на педагогическата диагностика, като този метод е приет за надежден при научните изследвания (Борисова, 1997; Бижков, 1999). Основните източници по въпроса предлагат различно изградени системи за оценяване уменията за съчиняване, които

изискват доуточняване, конкретизация и прецизиране. Стигаме до това заключение, въз основа на факта, че при анализирането им се установи, че във всички от проучените системи липсват или са непълни показателите, а при извеждането на показателите понякога липсват критерии или ако са налични, не е предложена скала за измерване на конкретни равнища. Дори и да е предложена скала, то няма индикации, по които да се определи равнището по дадения критерий. Всичко това наложи изграждането на авторска система за критерии и показатели за оценяване уменията за съчиняване на четвъртокласниците, базирана на основни теоретико-методически източници по въпроса, след задълбочения им анализ, като именно фактът, че той е изграден на тяхна основа, ни дава основание да го определим като валиден, надежден и значим за измерване (Ставрова, 1988; Борисова, 1998; Бижков, 1999, Недкова, 2000; Ангелова, 2003; Въжарова, 2006; Вълканова, Василева, 2010; Ангелова, 2012).

Оценяването на ученическите съчинения по време на констатиращия (начална фаза) и на заключителния експеримент (крайна фаза) се осъществи чрез използването на подготвената система, включваща 9 критерия със съответни показатели (общо 19) и 5-степенна скала за оценяване за всеки един от показателите със следното кодиране, необходимо при статистическата обработка на данните:

МНОГО ВИСОКО – 5
ВИСОКО – 4
СРЕДНО – 3
НИСКО – 2
МНОГО НИСКО – 1

За всеки показател и за всяка степен от него бяха изготвени индикации, по които даденото съчинение да бъде съотнесено към конкретно равнище, тоест броят на индикациите е 95.

Анализът на резултатите по всеки от 9-те критерия е осъществен в следната последователност на аналитичната дейност:

- средна стойност и стандартно отклонение на контролната и експерименталната група;
- проверка чрез прилагане на теста на Левин (Levene's Test);
- качествен анализ на количествените резултати.

Използваните ученически съчинения при първоначалното (констатиращия експеримент) и крайното замерване (заключителния експеримент) са съчинения, съставени от учениците в двете групи – експерименталната и контролната, по време на втория от трите учебни часа, предвидени за съчиняване, в учебната тетрадка по развитие на речта. Обединяващите характеристики на съчиненията, използвани при двете

замервания, са следните – според източника на информация те са по свой, и по чужд опит, като реализацията на речевата изява е индивидуална, а формата на речта е монологична и писмена, жанрът на съчиненията е повествователен, а стилът – художествен.

В експерименталната група (N64) и в контролната група (N57) е направено първоначално замерване на резултатите по изведените показатели според скалата за измерването им. За да се гарантира обективност на измерените резултати, се провежда сравнение на средните стойности и стандартните отклонения по 19-те показателя, съставлящи 9-те критерия. От резултатите може да се направи изводът, че експерименталната и контролната групи могат да бъдат сравнявани, тъй като са налице сходни средни стойности и близки стандартни отклонения.

Би могло да се направи заключението, че в началото на експеримента между двете групи по следните показатели има значима статистическа разлика:

- *Синтактични езикови особености*, тъй като $p=,04 < 0,05$, където $p(119) = -2,04$
- *Прегледност и четливост на текста*, тъй като $p=,03 < 0,05$, където $p(119) = 2,03$

Но по останалите 17 показателя между ЕГ и КГ няма значима статистическа разлика поради съответните стойности:

- *Разбиране на темата, определяне на нейните граници и обем на съдържанието*, тъй като $p=,84 > 0,05$

- *Подчиняване на речевата изява на основната мисъл*, тъй като $p=,18 > 0,05$
- *Ръководене от предварително изготвен план*, тъй като $p=,52 > 0,05$
- *Съдържателна страна според жанровите особености*, тъй като $p=,37 > 0,05$
- *Структура според жанровите особености*, тъй като $p=,58 > 0,05$
- *Динамичност на изображенията*, тъй като $p=,78 > 0,05$
- *Лексикални езикови особености*, тъй като $p=,06 > 0,05$
- *Морфологични езикови особености*, тъй като $p=,73 > 0,05$

- *Емоционална оценъчна ориентация на художествените идеи или теми*, тъй като $p=,51 > 0,05$

- *Логическа връзка и единство между отделните елементи на макроструктурата*, тъй като $p=,44 > 0,05$

- *Композиционен баланс между отделните елементи на макроструктурата*, тъй като $p=,36 > 0,05$

- *Последователност в изложението и придържане към темата*, тъй като

$p=,33 > 0,05$

- *Подбор на адекватни изразни средства*, тъй като $p=,24 > 0,05$
- *Ниво на достъпност и разбираемост на текста*, тъй като $p=,65 > 0,05$
- *Владеене на правописни правила*, тъй като $p=,55 > 0,05$
- *Владеене на пунктуационни правила*, тъй като $p=,26 > 0,05$
- *Краснопис*, тъй като $p=,66 > 0,05$

Това ни дава основание да твърдим, че експерименталната група (N64) и контролната група (N57) могат да бъдат приети за сравними.

Обучението по съчинение, протичащо стандартно за всеки урок в три учебни часа, и в двете групи не бе променено. Но в цялостната учебна-възпитателна работа в експерименталната група, състояща се от 3 класа, беше внедрен авторският технологичен модел за творческо писане. Формирацията експеримент се проведе в рамките на една учебна година – 2017/2018.

В края на учебната 2017/2018 година отново се извърши замерване на резултатите и в двете групи, за да се проследи влиянието на авторския технологичен модел върху уменията за съчиняване на учениците в експерименталната група.

След заключителния експеримент, проведен в контролната и експерименталната група, и анализирането на резултатите от него, се установи, че само при 2 от общо 19 показателя (4.2. Морфологични езикови особености и 8.2. Владеене на пунктуационни правила) не се отчита значима статическа разлика, а при останалите не е възможно отчетената значима статистическа разлика да се дължи на случайни фактори (табл. 5 и 6).

Таблица 5. Средни стойности и стандартни отклонения в ЕГ и КГ – заключителен експеримент

КРИТЕРИЙ	ПОКАЗАТЕЛ	ГРУПА	БРОЙ (N)	СРЕДНИ СТОЙНОСТИ (M)	СТАНДАРТНО ОТКЛОНЕНИЕ (SD)	СТАНДАРТНА ГРЕШКА
1. Умения за ориентиране	1.1.Разбиране на темата, определяне на нейните граници и обем на съдържанието	Експериментална	64	3,9063	,83035	,10379
		Контролна	57	3,1053	,79472	,10526
	1.2.Подчиняване на речевата изява на основната мисъл	Експериментална	64	3,8594	,75313	,09414
		Контролна	57	3,1228	,73364	,09717
2. Умения за планиране	2.1.Ръководене от предварително изготвен план	Експериментална	64	3,6250	,74536	,09317
		Контролна	57	2,8947	,74843	,09913
3. Умения за създаване на съчинение според изискванията за съответния вид	3.1.Съдържателна страна според жанровите особености	Експериментална	64	3,9531	,74386	,09298
		Контролна	57	3,3333	,87287	,11561
	3.2.Структура според жанровите особености	Експериментална	64	4,1563	,76051	,09506
		Контролна	57	2,5789	,68000	,09007
	3.3.Динамичност на	Експериментална	64	3,9063	,81101	,10138

съобразно жанровите особености	изображенията	Контролна	57	3,5614	,84552	,11199
4. Умения за създаване на текст според изискванията за съответния вид съобразно стила	4.1. Лексикални езикови особености	Експериментална	64	3,9219	,87839	,10980
		Контролна	57	2,3860	,79629	,10547
	4.2. Морфологични езикови особености	Експериментална	64	4,0313	,89031	,11129
		Контролна	57	3,7895	,83958	,11120
	4.3. Синтактични езикови особености	Експериментална	64	3,4063	,88585	,11073
		Контролна	57	3,0702	,88357	,11703
	4.4. Емоционална оценъчна ориентация на художествените идеи или теми	Експериментална	64	3,7031	,72768	,09096
		Контролна	57	2,4211	,75468	,09996
5. Умения за структуриране и композиране на текста	5.1. Логическа връзка и единство между отделните елементи на макроструктурата	Експериментална	64	4,2969	,74917	,09365
		Контролна	57	3,2105	,88109	,11670
	5.2. Композиционен баланс между отделните елементи на макроструктурата	Експериментална	64	4,0625	,85217	,10652
		Контролна	57	2,7018	,77839	,10310
	5.3. Последователност в изложението и придържане към темата	Експериментална	64	4,2344	,95522	,11940
		Контролна	57	3,3860	,83995	,11125
6. Точност на речта	6.1. Подбор на адекватни изразни средства	Експериментална	64	4,0625	,75330	,09416
		Контролна	57	2,8947	1,12891	,14953
7. Яснота на речта	7.1. Ниво на достъпност и разбираемост на текста	Експериментална	64	4,7188	,60340	,07542
		Контролна	57	4,1754	,68460	,09068
8. Правилност на речта	8.1. Владее на правописни правила	Експериментална	64	4,1719	,80779	,10097
		Контролна	57	3,4561	1,10308	,14611
	8.2. Владее на пунктуационни правила	Експериментална	64	3,2656	,89518	,11190
		Контролна	57	3,1404	,78918	,10453
9. Умение за графично оформяне на текста	9.1. Краснопис	Експериментална	64	3,0938	,75000	,09375
		Контролна	57	2,3509	,69414	,09194
	9.2. Прегледност и четливост на текста	Експериментална	64	3,0313	,81589	,10199
		Контролна	57	2,3333	,93223	,12348

За проверка се използва тестът на Левин (Levene's Test), който се прилага за анализ на независими извадки, като данните са презентирани на таблица. Ако достигнатото равнище на значимост (Sig. (2-tailed)) е по-малко от 0,05, разликата в дисперсиите на признака се счита за статистически значима. Ако достигнатото равнище на значимост (Sig. (2-tailed)) е по-голямо от 0,05, разликата в дисперсиите на признака не се счита за статистически значима. Направени са изчисления и за степените на свобода (df).

Таблица 6. Тест на Левин (Levene's Test) – заключителен експеримент

КРИТЕРИЙ	ПОКАЗАТЕЛ		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means							
			F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Доверителен интервал на разликите		
										Долен	Горен	
1. Умения за ориентиране	1.1.Разбиране на темата, определяне на нейните граници и обем на съдържанието	Equal variances assumed	,789	,376	5,404	119	,000	,80099	,14821	,50752	1,09445	
		Equal variances not assumed			5,418	118,369	,000	,80099	,14783	,50825	1,09372	
	1.2.Подчиняване на речевата изява на основната мисъл	Equal variances assumed	,192	,662	5,436	119	,000	,73657	,13550	,46826	1,00488	
		Equal variances not assumed			5,444	118,030	,000	,73657	,13530	,46864	1,00449	
	2. Умения за планиране	2.1.Ръководене от предварително изготвен план	Equal variances assumed	1,719	,192	5,369	119	,000	,73026	,13601	,46095	,99958
			Equal variances not assumed			5,368	117,283	,000	,73026	,13604	,46084	,99968
3. Умения за създаване на съчинение според изискванията за съответния вид съобразно жанровите особености	3.1.Съдържателна страна според жанровите особености	Equal variances assumed	4,343	,039	4,216	119	,000	,61979	,14700	,32872	,91087	
		Equal variances not assumed			4,177	110,703	,000	,61979	,14837	,32579	,91380	
	3.2.Структура според жанровите особености	Equal variances assumed	,036	,851	11,966	119	,000	1,57730	,13181	1,31631	1,83830	
		Equal variances not assumed			12,045	118,997	,000	1,57730	,13096	1,31800	1,83661	
	3.3.Динамичност на изображенията	Equal variances assumed	2,137	,146	2,288	119	,024	,34485	,15069	,04646	,64324	
		Equal variances not assumed			2,283	116,089	,024	,34485	,15106	,04565	,64404	

4. Умения за създаване на текст според изискванията за съответния вид съобразно стила	4.1. Лексикални езикови особености	Equal variances assumed	,005	,941	10,031	119	,000	1,53591	,15312	1,23271	1,83911
		Equal variances not assumed			10,088	118,959	,000	1,53591	,15225	1,23444	1,83738
	4.2. Морфологични езикови особености	Equal variances assumed	,000	,995	1,532	119	,128	,24178	,15787	,07081	,55437
		Equal variances not assumed			1,537	118,599	,127	,24178	,15733	,06976	,55331
	4.3. Синтактични езикови особености	Equal variances assumed	,445	,506	2,086	119	,039	,33607	,16114	,01700	,65514
		Equal variances not assumed			2,086	117,465	,039	,33607	,16111	,01701	,65514
	4.4. Емоционална оценъчна ориентация на художествените идеи или теми	Equal variances assumed	,274	,602	9,506	119	,000	1,28207	,13486	1,01503	1,54912
		Equal variances not assumed			9,486	116,272	,000	1,28207	,13515	1,01440	1,54975
5. Умения за структуриране и композиране на текста	5.1. Логическа връзка и единство между отделните елементи на макроструктурата	Equal variances assumed	,666	,416	7,329	119	,000	1,08635	,14823	,79283	1,37987
		Equal variances not assumed			7,260	110,581	,000	1,08635	,14963	,78983	1,38286
	5.2. Композиционен баланс между отделните елементи на макроструктурата	Equal variances assumed	,035	,852	9,131	119	,000	1,36075	,14903	1,06566	1,65583
		Equal variances not assumed			9,179	118,918	,000	1,36075	,14824	1,06721	1,65429
	5.3. Последователност в изложението и придържане към темата	Equal variances assumed	,597	,441	5,160	119	,000	,84841	,16442	,52284	1,17398
		Equal variances not assumed			5,199	118,984	,000	,84841	,16320	,52526	1,17156
6. Точност на речта	6.1. Подбор на адекватни изразни средства	Equal variances assumed	11,338	,001	6,758	119	,000	1,16776	,17279	,82562	1,50991
		Equal variances not assumed			6,608	95,826	,000	1,16776	,17671	,81700	1,51853

7. Яснота на речта	7.1.Ниво на достъпност и разбираемост на текста	Equal variances assumed	,905	,343	4,640	119	,000	,54331	,11708	,31147	,77515
		Equal variances not assumed			4,606	112,449	,000	,54331	,11795	,30963	,77700
8. Правилност на речта	8.1.Владеене на правописни правила	Equal variances assumed	13,125	,000	4,102	119	,000	,71573	,17450	,37020	1,06127
		Equal variances not assumed			4,030	101,655	,000	,71573	,17760	,36344	1,06802
	8.2.Владеене на пунктуационни правила	Equal variances assumed	2,637	,107	,812	119	,418	,12527	,15425	,18015	,43070
		Equal variances not assumed			,818	118,99	,415	,12527	,15313	,17793	,42848
9. Умение за графично оформяне на текста	9.1.Краснопис	Equal variances assumed	,047	,829	5,632	119	,000	,74287	,13190	,48169	1,00405
		Equal variances not assumed			5,657	118,815	,000	,74287	,13131	,48286	1,00288
	9.2.Прегледност и четливост на текста	Equal variances assumed	3,543	,062	4,392	119	,000	,69792	,15892	,38325	1,01258
		Equal variances not assumed			4,358	112,096	,000	,69792	,16015	,38061	1,01523

Това ни дава основание да твърдим, че е доказано категорично, че апробираният авторски технологичен модел за творческо писане оказва положително влияние върху уменията за съчиняване на учениците, с което и потвърждаваме изложената хипотеза в дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Целта на дисертационния труд **е постигната** чрез създаването и апробирането на авторски технологичен модел за творческо писане и чрез разработването на авторско учебно помагало на негова основа. Също така беше изследвана ефективността му при развитието на уменията за съчиняване на 10-11-годишни ученици чрез проведен педагогически експеримент с обхват 121 ученици от 4. клас, като бяха формирани две групи – контролна (57 ученици, 3 класа) и експериментална (64 ученици, 3 класа). Педагогическият експеримент се проведе в рамките на учебната 2017/2018 година и се състоеше от констатиращ, формиращ в експерименталната група и заключителен експеримент.

Предварително формулираните **основни задачи** са изпълнени, като теоретичните и практико-приложните изводи от тях са:

1. След осъществяването на теоретичен обзор на българските и чуждестранни научни публикации, които са свързани с конкретната проблематика на изследването и систематизирането на практико-приложната теория за обучението по творческо писане – същност, функции, отличителни черти и система на обучение, се стигна до извода, че *обучението по творческо писане може да бъде внедрено в съвременното начално образование, като то трябва да се възприема като допълващо и подпомагащо обучението по съчинение. Обучението по творческо писане осигурява на образователната система, в която е внедрено, съвременен облик и я прави отговаряща на иновативните търсения и световните образователни тенденции.*

2. При създаването на авторската типология и периодизация на технологиите по творческо писане на основата на анализа на 500 технологии по творческо писане от периода 1964-2016 г. може да се направи заключението, че *концепцията за творческо писане е силно разпространена, както в теоретико-научните източници, така и в реалната училищна практика по света. Тяхното разнообразие е съществено, а поливалентността им е многократно отчетена от различни източници – изследователи, учени, методици, практики.*

3. При изграждането на класификацията на уменията за съчиняване на четвъртокласниците и разработването на критерии и показатели за оценяването им със съответните индикации (на базата на публикации и проучвания на основни автори) може да се формулира изводът, че *създадената система от критерии и показатели е*

необходимо изследователско средство поради липсата на единодушие по тази проблематика, както и наличието на решения, свързани с нея, които са непълни в съдържателен план.

4. Успешно беше проектиран, създаден и изпробван авторски технологичен модел за творческо писане и авторско учебно помагало при 10-11-годишни ученици, като анализът на данните от получените резултати в количествен и качествен план доказват това твърдение.

Поставеният предварително изследователски въпрос – ще окаже ли положително влияние върху умението на четвъртокласниците да съчиняват включването в учебно-възпитателния процес на авторския технологичен модел за творческо писане чрез разработеното на негова основа авторско учебно помагало, получи своя отговор, който потвърждава формулираната **хипотеза, а именно: при включването в учебно-възпитателния процес при 10-11-годишни ученици на творческото писане чрез авторското учебно помагало, разработено на базата на авторския технологичен модел за творческо писане, то той категорично оказва положително влияние върху уменията им за съчиняване** – умения за ориентиране, за планиране, за създаване на съчинение според изискванията за съответния вид съобразно жанровите особености и стила, за структуриране и композиране на текста, за постигане на точност, яснота и правилност на речта, както и за графично оформяне на текста.

В синтезиран вид **приносната значимост на дисертационния труд** е следната:

1. Проектиране, създаване и апробиране на авторски технологичен модел за творческо писане, който доказано, след проведен педагогически експеримент през учебната 2017/2018 година, положително повлиява върху уменията за съчиняване при 10-11-годишните ученици.

2. Проектиране, създаване и апробиране на авторско учебно помагало, разработено на базата на авторския технологичен модел за творческо писане.

3. Успешен опит за авторска система за критерии и показатели за оценяване уменията за съчиняване.

4. Създаване на авторска типология и периодизация на технологиите по творческо писане (I-ви период (1964-1996) и II-ри период (1997-2016)), след направен подбор, анализ и класификация по система от критерии на 500 технологии по творческо писане от периода 1964-2016 г., последвани от екстраполация с цел откриване на тенденции и прогнозиране на бъдещо развитие на концепцията.

5. Систематизиране на теоретичната и практико-приложната информация за системата на обучение по творческо писане – извеждане на авторска дефиниция за творческо писане, определяне на функциите му и отличителните му черти.

БИБЛИОГРАФИЯ

- Ангелова, Т.** *Методика на обучението по български език. Съвременни проблеми.* ИК "СЕМА – РИШ", С., 2003.
- Ангелова, Т.** *Оценяването в обучението по български език.* Просвета, С., 2012.
- Баръмов, Д.** *За писмената реч на учениците от началното училище.* Народна просвета, С., 1968.
- Бенев, Т., С. Велев, В. Николчов.** *Ръководство по педагогика. Ч. II Специална методика.* Хр. Г. Данов, Пловдив, 1904.
- Бижков, Г.** *Педагогическа диагностика.* УИ „Св. Климент Охридски“, С., 1999.
- Бижков, Г., В. Краевски.** *Методология и методи на педагогическите изследвания.* Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, С., 2002.
- Борисова, Т.** *За работата върху свързаната реч на учениците от I до IV клас.* – Начално образование, 1992, №3, 24-28.
- Борисова, Т.** *Проблеми на литературното обучение и работата по развитие на речта в начална училищна степен.* С., 1997.
- Борисова, Т.** *Равнище на свързаната реч.* В: Методика. Основни въпроси на обучението по български език и литература в началните класове. Благоевград, 1998.
- Борисова, Т.** *Синтактично равнище на речта.* В: Методика. Основни въпроси на обучението по български език и литература в началните класове. Благоевград, 1998.
- Борисова, Т.** *Теоретически основи на работата за развитие на устната и писмената реч на учениците.* В: Методика. Основни въпроси на обучението по български език и литература в началните класове. Благоевград, 1998.
- Борисова, Т.** *Функции на съчинението в речевото развитие на учениците от I до IV клас.* Основни въпроси на обучението по български език и литература в началните класове. В: Методика. Благоевград, 1998.
- Борисова, Т., Е. Котова, К. Никова, Н. Димитрова.** *Български език за 4. клас.* Булвест 2000, 2009.
- Борисова, Т., Е. Котова, К. Никова, Н. Димитрова.** *Тетрадка по български език за четвърти клас. Развитие на речта.* Булвест 2000, 2009.
- Бояджиев, Ел. Машалова, К. Костов.** *Речник на чуждите думи в българския език.* Българска академия на науките, 1982.

- Бунева, М.** *Четенето - лесно, писането - лесно: Развитие на речта.* Просвета. С., 2011.
- Василев, Хр., Ив. Йорданов, О. Обрешков, Г. Пасланджийски.** *Методика на обучението по български език в началното училище.* Народна просвета, С., 1963.
- Василева, М.** *Дискретни структури.* Ш., 2008.
- Велева, А.** *Педагогика на играта.* Р., 2013.
- Велева, А.** *Педагогика на творчеството.* ПБ на РУ „Ангел Кънчев. Р., 2012.
- Виготски, Л.** *Въображение и творчество на детето.* Наука и изкуство, С., 1982.
(превод: И. Димитров)
- Вирмозелова, Н.** *Афилиацията – условие за принадлежност към група.* Благоевград, ЮЗУ "Неофит Рилски", 2012.
- Витанов, Л.** *Продуктивни стратегии на обучение по техники и технологии в началните класове на СОУ.* Веда-Словена, С., 1999.
- Владимирова, Т., Цв. Стамболиева.** *Български език: [Методично] ръководство за учителя [на] IV клас на единното средно политехническо училище.* Народна просвета. С., 1979.
- Въжарова, В.** *Система от критерии и показатели за прецизиране проверката и оценяване достойнствата на писмените съчинения на учениците от началните класове.* – Управление и образование, №2, 2006, 122-126.
- Вълканова, Ст., Б. Василева.** *Съчинение описание.* Просвета, С., 2010.
- Вълкова, Ст., Л. Георгиев, Л. Вълкова.** *Български език за 4. клас.* Просвета, 2005.
- Вълкова, Ст., Св. Терзиева, Л. Вълкова.** *Учебна тетрадка № 2 по български език за 4. клас.* Просвета, 2005.
- Вълкова-Чурлина, С., Б. Василева.** *Съчинение описание: Техники за писане и технологии за обучение на учениците в часовете по български език и литература.* Просвета. С., 2010.
- Вълкова-Чурлина, Ст.** *Развитие на устната и писмената реч на учениците в I-III клас чрез преразказ и съчинение. В: Сборник статии.* Народна просвета. С., 1977.
- Вълкова-Чурлина, Ст.** *Формиране на комуникативно-речеви умения в началното училище.* Тилиа. С., 1996.
- Георгиева, А.** *Обучението по български език и литература в I. – 4. клас.* УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2012.
- Георгиева, А.** *Обучението по извънкласно четене в началните класове.* Фабер, С., 2013.

- Георгиева, М.** *Обучението по български език в началното училище.* УИ „Епископ Константин Преславски“, Ш., 2002.
- Георгиева, М.** *Формиране на комуникативно-речеви умения и компетентности.* В: *Обучението по български език и литература в началното училище.* ШУ „Епископ Константин Преславски“, Ш., 2005.
- Герасков, М.** *Методика на първоначалното и прогимназиалното образование.* Враца, 1922.
- Грънчаров, Д.** *Съчиненията в основните училища.* Педагогическа библиотека, №16, Централна печатница, Пл., 1906.
- Гюрова, В.** *Интерактивността в учебния процес или за рибаря, рибките и риболова,* Европрес, С., 2006.
- Дамянова, В.** *Развитие на творческите способности на учениците чрез обучението по родна реч.* – Начално образование, №6, 1990, 38-47.
- Дево, Йожен.** *Съчиненията в първоначалното училище и прогимназията.* Художник, С., 1935, превод: Димитър Попниколов.
- Димитрова, Ст.** *Текст и подтекст.* Наука и изкуство, С., 1984.
- Домусчиев, К.** *Писмените упражнения в основното училище (преписване, диктовка, свободни съчинения).* Ив. Лесичков, Ш., 1916.
- Здравкова, Ст.** *Методика на обучението по български език в началното училище.* Хермес, Пл., 1996.
- Здравкова, Ст.** *Система на обучението по писане и крaснопис.* Просвета, С., 1991.
- Здравкова, Ст., А. Карастоянова, Т. Борисова, Н. Чимева, Н. Топузива.** *Христоматия по методика на обучението по родна реч в началните класове.* Учебно помагало. Благоевград, 1985.
- Здравкова, Ст., Т. Борисова и др.** *Методика. Основни въпроси на обучението по български език и литература в началното училище.* Бл., 1998.
- Иванова, Н.** *Методика на литературното образование в 1.-4. клас.* ИК “Гя-Либрис“, С., 2005.
- Иванова, Р.** *Създаване на книга от четвъртокласници.* – Начално образование, 2011, №4, 44-47.
- Илчева, Ю.** *Интелектуалните карти в обучението по физика.* – Годишник на минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“, Том 54, 2011, 85-89.
- Йорданов, Ив., Н. Черепова и др.** *Ръководство по преразказ и съчинение в началното училище.* С., Народна просвета, 1956.

- Кабасанов, Ст.** *Методика на обучението по български език.* Наука и изкуство. С., 1979.
- Капинос, В.** *Работата по развитие на речта в светлината на теорията на речевата дейност.* В: Съвременни проблеми на обучението по роден език. С., Народна просвета, 1975.
- Книгата за психологията.* София, Книгомания, 2015. (превод: М. Йоцова)
- Кодухов, В., Н. Жинкин, Д. Елконин и др.** *Лингвистични, психологични и психолингвистични основи на обучението за развитие на речта.* В: Христоматия по методика на обучението по родна реч в началните класове. Бл., 1985, 419-428.
- Колева, В.** *Методически профил на репродуктивната речева дейност в I - IV клас.* В: Трудове на Великотърновския университет "Св. св. Кирил и Методий". Педагогически факултет. 2001, 39-68.
- Колева, В.** *Помагало по методика на обучението по български език и литература (четене) - I-IV клас.* Ш., 1994.
- Колева, В., Д. Йорданова, М. Мандева.** *Методика на обучението по български език и литература (четене) - I-IV клас.* Университетско издателство "Св. св. Кирил и Методий". Велико Търново, 2000.
- Котова, И.** *Развитие на речта IV - VII клас. Методика за учителя.* Народна просвета. С., 1983.
- Котова, И., Т. Владимирова.** *Опит за подобряване учебно-възпитателната работа по български език и литература.* В: Педагогически четения. Народна просвета. С., 1964.
- Кунева, И., Е. Николова.** *Методологически аспекти на обучението по международен маркетинг в електронна среда.* В: Издания на БСУ от международни конференции, <<http://research.bfu.bg:8080/jspui/handle/123456789/261>>, Бургас, Бургаски свободен университет, 2011.
- Маджаров, Ал., Ст. Здравкова.** *Методи на обучението в началните класове.* С., Народна просвета, 1989.
- Мандева, М.** *Екипната учебна дейност в контекста на началното обучение по български език.* – Начално училище, 2003, 37-53.
- Мандева, М.** *Комуникативни проекции в обучението на преразказване (I – IV клас).* УИ „Св. Св. Кирил и Методий“, Велико Търново, 2004.

Манчева, Ев. *Творческите задачи в уроците по родна реч.* – Начално образование, №3, 1990, 60-64.

МОН. *МОН представи резултатите от Националното външно оценяване в IV и VII клас.* 04.06.2015, < <http://balkanec.bg/mon-predstavi-rezultatite-ot-natsionalnoto-vanshno-otsenyavane-v-iv-i-vii-klas-26420.html>>, Balkanec.bg, [посетено на 06. 05. 2019]

Москов, М., Т. Бановска. *Обучението по български език.* Начално образование, №3, 1993, 16-22.

Найденев, Д. *Проблеми на езиковото и литературното обучение: Из опита на учителите.* В: Доклади от VI-те национални педагогически четения. Народна просвета. С., 1967.

Недев, Г. *Съдържание и обем на обучението по четене и развитие на речта в началното училище.* Народна просвета. С., 1967.

Недкова, В. *Ученическите текстове – показатели и критерии за оценяване.* Български език и литература, №6, 2000, 56-59.

Павлов, Д. *Образователни информационни технологии. Модул Трети.* С., 2003.

Петров, П., Н. Цанков. *Училищна дидактика.* Авангард Прима, С., 2010.

Пешин, М., Сл. Пешина, Ел. Недялкова. *Преразказите и съчиненията в началното училище.* Народна просвета, с., 1962.

Попов, К. *Методика на обучението по български език: За институтите за начални учители.* Народна просвета. С., 1980.

Попова, К. *Какво пишем, как да пишем.* УИ „Св. Св. Кирил и Методий“, Велико Търново, 2004.

Програма за началното училище. Министерство на народната просвета, 1951.

Програма за обучението на учениците от I-III клас на ЕСПУ. Народна просвета, С., 1981.

Програма за обучението на учениците от I-III клас на ЕСПУ. С., 1973.

Радев, Пл. *Кратък речник по теория и история на обучението.* Пл., 1992.

Радев, Пл. *Основи на училищната дидактика.* Пл., Макрос 2000, 1992.

Робинсън, К. *Елементът.* Б.м., Рой Комюникейшън (ROI Communication Ltd.), 2010. (превод: Д. Бошнакова)

Русимова, Д., Д. Гетова, М., Чаракчиева. *Дидактични игри за началното училище.* С. 1995.

- Симон, П.** *Практически наръчник по работа по проекти.* Бит и техники Европа, Варна, 2006.
- Ставрова, Л.** *Изучаване на текста като основна комуникативна единица.* Народна просвета, С., 1988.
- Танкова, Р., К. Чернева, В. Иванова.** *Български език за 4. клас.* Просвета, 2005.
- Танкова, Р., Л., Стефанова.** *Тетрадка №2 по български език и литература – пиша, преразказвам, съчинявам.* Просвета, 2005.
- Танкова, Р., Т. Власева.** *Обучението по български език и литература в началното училище.* Проблеми и перспективи. Пл., 1997.
- Толстой, Л.** *Писане.* – Свободно възпитание, 1924, №7, 202-205. (превод: Ив. Коюмджиев)
- Торосова, М.** *Перспективи на обучението по литература.* – Начално образование, №3, 1993, 23-27.
- Учебна програма по български език и литература за 4. клас.* Министерство на образованието и науката. С., 2017.
- Учебна програма по български език и литература за IV. клас.* Министерство на образованието и науката. С., 2003.
- Учебни програми за подготвителен клас, за I, II, III и IV клас,* С., 1996.
- Ученици ще пишат електронни книги на портал, финансиран по „Хоризонт 2020“.* Министерство на образованието и науката. 08.08.2016, <<http://www.mon.bg/?go=news&p=detail&newsId=2018./%20http://burgas-reporter.com/articles/645>>, [viewed July 2017]
- Хепър, Е.** *Материали в помощ на учителя. Информационен наръчник по съвременни методи и теории в образованието.* Корпус на мира на САЩ – България. 03.2013, <<http://vtoro-ou-gd.com/content/uploads/2013/03/BG-Romagalo.pdf>>, [посетено на 22. 05. 2017]
- Христова, Н.** *Преразказите и съчиненията във втори и трети клас на началното училище.* Народна просвета, С., 1960.
- Чакърров, С., М. Господинов.** *Методика на езикознанието – ч. 1: Какво и как да се пише в основното училище?.* С., 1906.
- Чимева, Н.** *Лексикално равнище на работа за развитие на речта.* В: Методика. Основни въпроси на обучението по български език и литература в началните класове. Благоевград, 1998.

A Cupcake for the Teacher. *Writing Center Starter Kit! {Printables}* Teachers Pay Teachers, s.a. ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Writing-Center-Starter-Kit-Printables-246843>>, [viewed 2016]

A Cupcake for the Teacher. *Writing Process {Posters & Graphic Organizers}* Teachers Pay Teachers, s.a. ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/writing-process-posters-graphic-organizers-1828969>>, [viewed 2016]

Agnew's Academic Area. *End of Year Writing: Newspaper Article Activity.* Teachers Pay Teachers, 2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/End-of-Year-Writing-Newspaper-Article-Activity-2562975>>, [viewed 2016]

Akkaya, N. *Elementary Teachers' Views on the Creative Writing Process: An Evaluation.* - Educational Sciences: Theory & Practice, 2014, Vol. 14, №4, pp. 1499-1504.

Albani, K. *Writing Prompts and Student Checklist - Over 100!* Teachers Pay Teachers, s.a. ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/FreeDownload/Writing-Prompts-and-Student-Checklist-Over-100-1023939>>, [viewed Juny 2017]

Allen, C., L. Swistak. *Multigenre Research: The Power of Choice and Interpretation.* In: Language Arts, Vol. 81, № 3, 2004, pp. 223-232.

Andrews, R., C. Torgerson, Gr. Low & N. McGuinn. *Teaching argument writing to 7-14 year olds: an international review of the evidence of successful practice.* - Cambridge Journal of Education, 2009, Vol. 39, №3, pp. 291-310.

Ashleigh. *Letters to My Future Self.* Teachers Pay Teachers, s.a. ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Letters-to-My-Future-Self-1798420>>, [viewed 2016]

Ashleigh. *Writing Units Bundle.* Teachers Pay Teachers, ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Writing-Units-Bundle-1352644>>, [viewed 2016]

Bell, H. *Year 6 - Independent Writing Activities.* Topical Resources, s.l., 2009.

Bell, K., H. Conboy. *Creative Writing in Relation to Formal Essay-Writing Skills and Understanding of Literature (Language and Literature: explorations along the border)* [online]/Higher Education Academy (HEA). 01.09.2009.

<<https://www.heacademy.ac.uk/resources/detail/subjects/English/project-5-page-output>> [viewed 31 August 2016]

Bicha-Dale, N., N. Booth, L. Ehrhorn and others. *A Guide to the Teacher's Role in the Writing Program.* Wisconsin, University of Wisconsin, 1981.

Bohrer, E. *End Of The Year Memory Book.* Erica's Ed-Ventures, 30.05.2016, <<http://ericaboherer.blogspot.bg/2016/05/end-of-year-memory-book.html/>>, [viewed 2016]

Bonsett-Veal, J., C. Burns, J. Martiudale and others. *A Guide to Teaching Creative Writing: Poetry.* Wisconsin, University of Wisconsin, 1981.

Bowman, M. *Teaching Basic Skills through Environmental Education Activities.* Ohio, Clearinghouse for Science, Mathematics and Environmental Education, 1979.

Brantley, A. *Common Core- Writing Opinions All Year Long.* Teachers Pay Teachers, ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Common-Core-Writing-Opinions-All-Year-Long-503399>>, [viewed 2016]

Bulgarian Creative Writing Competition. *Bulgarian Creative Writing Competition 2014.*

Supplement Activity Packet. Фондация “Корпус за образование и развитие – КОРПлюС”, 2014, <<http://www.creativewriting-bg.com/assets/Supplement-Activity-Packet-1.pdf>>, [viewed 21 Juny 2017]

Bulgarian Creative Writing Competition. *How To Teach Creative Writing.* Фондация “Корпус за образование и развитие – КОРПлюС”, 2015-2016, <<http://www.creativewriting-bg.com/assets/HOW-TO-TEACH-CREATIVE-WRITING.pdf>>, [viewed 21 Juny 2017]

Burkhart, C. *Creative Writing... A New Curriculum.* Colorado, the 13th Annual Meeting of the Conference on English Education, 1975.

Buzan, T. *Mind Maps for Kids.* Thorsons, s.l., 2003.

Carver, R. *Language Arts. Writing activities for students grades 6-9.* Petrified Forest National Park, 2012, <<https://www.nps.gov/pefo/learn/education/upload/Language-Arts-Packet.pdf>>, National Park Service, [viewed 6 December 2016]

Castle Hill Primary School. *Writing Policy Non-Fiction Genres.* Bolton, 10.2010, <<http://www.castle-hill.bolton.sch.uk/parents/Policies/Non-Fiction%20Genre%20Policy.pdf>>, [viewed July 2016]

Cobine, G. *Teaching Expressive Writing.* Clearinghouse on Reading, English, and Communication, Bloomington, Indiana University, 1996.

Colantone, L., M. Cunningham-Wetmore, J. Dreznes. *Improving Creative Writing.* Chicago, Master's Thesis, Saint Xavier University, 1998.

Comprehension Strategies. *Think-Pair-Share.*

<<http://comprehensionstrategies.weebly.com/think-pair-share.html>>, [viewed July 2017]

Conroy, M., Tr. Marchand, M. Webster. *Motivating Primary Students to Write Using Writer's Workshop.* The Requirements for the Degree of Masters of Arts in Teaching and Leadership Chicago, Saint Xavier University, 2009.

Cox, C. *Film Study and Filmmaking in the Elementary School.* Minnesota, University of Minnesota, 1974.

Cox, P., Sh. Holden & T. Pickett. *Improving. Student Writing Skills through the Use of "Writing to Learn."* The Requirements for the Degree of Masters of Arts in Teaching and Leadership, Chicago, Saint Xavier University, 1997.

Cullinan, B. *Pen in Hand: Children Become Writers.* Newark, DE: International Reading Association, 1993.

Davis, W. *Educational Implications of Brain Research Applied to Teaching Language Arts for Creative and Critical Thinking in Writing.* Georgia, Dalton College, 1992.

Day, R., W., Gail. *Creative Writing its the Classroom: An Annotated Bibliography of Selected Resources (K-12).* Clearinghouse on Reading and Communication Skills, National Institute of Education, National Council of Teachers of English, Illinois, 1978.

Dean, E. *Monkey Paw Activity.* Education.com. 21.11.2013,

<<http://www.education.com/activity/article/monkeys-paw/>>, [viewed 19 Juny 2017]

Dean, E. *Service Ribbons Activity.* Education.com. 05.11.2014,

<<http://www.education.com/activity/article/service-ribbons-project/>>, [viewed 19 July 2016]

Dell, W. *Creative Writing in the English Classroom.* - The English Journal, Vol. 53, 1964, pp. 500-503.

Department for Education and Skills (DfES). *National Literacy Strategy – Improving Writing (2001).* UK, 14.10.2015, <<http://fliphtml5.com/xosf/txv/basic>>, [viewed 18 August 2016]

Duffy, E. *Think-Pair-Share,* Ms.Duffy Speaks, 18.03.2015,

<<https://msduffyspeaks.wordpress.com/2015/03/18/think-pair-share/>>, [viewed July 2017]

Dunn, D. *What a Psychologist Learned by Teaching Writing: Improving Technique and Assessment.* In: Teaching of Psychology: Ideas and Innovations. Proceedings of the Annual Conference on Undergraduate Teaching of Psychology (7th, Ellenville, New York, March 24-26, 1993). NY, 1993, pp. 41-57.

Ediger, M. *A Guide to the Language Arts (A Collection of Essays)*. Missouri, Northeast Missouri State University, 1986.

Education and Early Childhood Development English Programs. Prince Edward Island. *English Language Arts Curriculum. Writing 521A: Creative Writing*. Canada, 2011.

Edwards, S. *Before and After Halloween Acrostic Activity*. Education.com. 30.09.2015, <<http://www.education.com/activity/article/before-and-after-halloween-acrostic/>>, [viewed 19 July 2016]

Einstein on Cosmic Religion and Other Opinions and Aphorisms. New York, Dover Publication, 2009 – несъкратено преиздание на *Cosmic Religion and Other Opinions and Aphorisms*, New York, Covici-Friede, 1931.

Ellis, E. *What's the big deal about graphic organizers?* 24.07.2012, <http://www.alspdg.org/MSS_PD_Handouts/HOBigDealaboutGOs.pdf>, [viewed 6 January 2017]

Essex, Ch. *Teaching Creative Writing in the Elementary School*. Bloomington, Clearinghouse on Reading English and Communication, 1996.

Everson, B. *Vygotsky and the Teaching of Writing*. – *The Quarterly*, 1991, Vol. 13, №3, pp. 8-11.

Flutter, J. *Words Matter – Thinking And Talking About Writing In The Classroom*. National Foundation for Educational Research, 2000, 23, 5, 1-5, <https://www.nfer.ac.uk/nfer/PRE_PDF_Files/00_23_05.pdf>, [viewed 15 August 2016]

Frater, Gr. *Effective Practice in Writing at Key Stage 2. Essential Extras*. London, The Basic Skills Agency, 2002.

Friermoor, M. *Fact-Based Opinion Writing for Back to School*. Teachers Pay Teachers, 2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Fact-Based-Opinion-Writing-for-Back-to-School-2690571>>, [viewed 2016]

Friermoor, M. *Writing Centers BIG BUNDLE: Keep It Fresh! {All Four Packs}* Teachers Pay Teachers, 2015, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Writing-Centers-BIG-BUNDLE-Keep-It-Fresh-All-Four-Packs-2095030>>, [viewed 2016]

Furner, B. *Creative Writing through Creative Dramatics*. The 61st Annual Meeting of the National Council of Teachers of English, Nevada, 1971.

Gavin, M. *Classroom Rules Subway Art Poster Set {Black Series}* Teachers Pay Teachers, 2013, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Classroom-Rules-Subway-Art-Poster-Set-Black-Series-874044>>, [viewed 2016]

- Gehrer, J., Ch. Sterman, S. Sava, P. Zeranski, S. Moger.** *Creative Exchange. An Innovative School Program for Teaching Communication. Volume 2.* Kansas City, Hallmark Cards, Inc., 1995.
- Gilchrist, C.** *Meet Our Class - A Class Book for the First Week of School - Back to School.* Teachers Pay Teachers, ≈ 2009-2016,
<<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Meet-Our-Class-A-Class-Book-for-the-First-Week-of-School-Back-to-School-1933420>>, [viewed 2016]
- Gilchrist, C.** *The Ultimate Writing Center!!! It's Done!* Teachers Pay Teachers, 30.06.2014, <<http://mrsgilchristclass.blogspot.bg/2014/06/the-ultimate-writing-center-its-done.html>>, [viewed 2016]
- Gilchrist, C.** *Writing Topics & Word Bank Brainstorming Pages - What Can I Write About?* Teachers Pay Teachers, s.a.≈ 2009-2016,
<<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Writing-Topics-Word-Bank-Brainstorming-Pages-What-Can-I-Write-About-2067865>>, [viewed 2016]
- Gill, G., C. Lander.** *Create a Story.* Teaching Ideas. 2011,
<<http://www.teachingideas.co.uk/writing-fiction/create-a-story>>, [viewed 21 March 2017]
- Goodwin, M., J. Mather, D. Tyler-Bennett, V. Utting.** *Words & Things.* Great Britain, Leicestershire County Council, 2008.
- Grant, A., K. Hutchison, D. Hornsby, S. Brooke.** *Creative pedagogies: "Art-full" reading and writing.* – English Teaching: Practice and Critique, 2008, Vol. 7, №1, pp. 57-72.
- Graves, D.** *Balance the Basics: Let Them Write.* New York, Ford Foundation, 1978.
- Griffin, P., P. Anh.** *Assessment of Creative Writing in Vietnamese Primary Education.* – Asia Pacific Education Review, 2005, Vol. 6, №. 1, pp. 72-86.
- Griffo, M.** *Center Rotation Kit.* Teachers Pay Teachers, s.a.≈ 2009-2016,
<<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Center-Rotation-Kit-1130868>>, [viewed 2016]
- Hart, M.** *Teaching Reading and Creative Writing: A Language Experience Approach. Reprint R-20.* Washington, DC, Peace Corps, Information Collection and Exchange, 1982.
- Hentall, Sh. /SIO Lewisham School Improvement Team.** *How to Teach Non-Fiction Writing.* 2009-2010, Lewisham School,

<http://webfronter.com/lewisham/primarycommunity/menu1/Literacy_home/home_files/images/How_to_teach_non-fiction_writing_pdf.pdf>, [viewed 15 August 2016]

Hillocks, G. *Synthesis of research on teaching writing*. In: Educational Leadership, 1987, 44(8), 71-82.

Hindley, J. *Improving writing through a creative approach*. National Teacher Research Panel, 2008, England,

<http://www.ntrp.org.uk/sites/all/documents/Jennifer%20Hindley_FINAL.pdf>, [viewed 25 November 2016]

Hlenschi-Stroie, V. *Drama and creative writing: a blended tool*. In: *Creativity in the English*

<http://snippetsbysarah.blogspot.bg/2012/06/writing-rubrics.html>>, [viewed 2016]

Igarashi, H. Ghost Biography Activity. Education.com. 17.10.2013,

<<http://www.education.com/activity/article/ghost-biography/>>, [viewed 19 July 2016]

Irish National Teachers' Organisation. *Creativity and the Arts in the Primary School. Discussion Document and Proceedings of the Consultative Conference on Education 2009*. Dublin, 2009.

Jenkins, H. *Creative Ways. Starting to Teach Creative Writing in The English Language Classroom*. The British Council, 2001.

Jewell, M., M. Tichenor. *Curriculum Framework for Journal Writing in Primary Grade*. Paper presented at the 39th Annual Meeting of the International Reading Association, Canada, 1994.

Johns Hopkins University Applied Physics Laboratory and the Hammond

Elementary School in Laurel, Md. *Let's write a newspaper story!* 30.09.2002,

<<http://www.jhuapl.edu/education/elementary/newspapercourse/index.htm>>, [viewed 20 Juny 2017]

Jones, K. *Writing Prompts Bundle (over 280 prompts and growing)* Teachers Pay

Teachers, ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Writing-Prompts-Bundle-over-280-prompts-and-growing-2354760>>, [viewed 2016]

Jones, S. *Opinion Writing Unit {Let's Write an Opinion!}* Teachers Pay Teachers, ≈

2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Opinion-Writing-Unit-Lets-Write-an-Opinion-481019>>, [viewed 2016]

Kahaney, Ph. *Come Talk Story: A Creative Writing Workshop in Hawai'i*. Presented at the Conference on College Composition & Communication, Nashville, 1994.

- Kamehameha Schools.** *The Writing Process: An Overview of Research on Teaching Writing as a Process.* Hawai'i, Research & Evaluation department of Kamehameha Schools, 2007
- Kaufman, S., J. C. Kaufman** (editors). *The Psychology of Creative Writing.* New York, Cambridge University Press, 2009.
- Kieczkowski, C.** *Primary Writer's Workshop: Developing Process Writing Skills.* USA, Fearon Teacher Aids, 1996.
- Kiendl, J., M. Kent, S. Stimmler.** *Activities Toolkit. Creative Writing Workshop 4 – 6 December, 2015.* Bulgarian Creative Writing Competition, 2015, Sofia, <<http://www.creativewriting-bg.com/assets/Creative-Writing-Activities-Toolkit1.pdf>>, [viewed 21 Juny 2017]
- King, F., L. Goodson, F. Rohani.** *Higher Order Thinking Skills: Definition, Teaching strategies, Assessment.* USA, CALA: Center for Advancement of Learning and Assessment, Florida State University, 1998, <http://www.cala.fsu.edu/files/higher_order_thinking_skills.pdf>, [viewed 12 October 2016]
- King, H.** *The Ultimate End of Year Writing Bundle: 5 Writing Activities & Craftivities.* Teachers Pay Teachers, s.a. ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/The-Ultimate-End-of-Year-Writing-Bundle-5-Writing-Activities-Craftivities-670843>>, [viewed 2016]
- Knight, A.** *Poster: The Parts of a Writer {Girl}* Teachers Pay Teachers, ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Poster-The-Parts-of-a-Writer-Girl-240733>>, [viewed 2016]
- Kotula, A., T. Tivnan & C. Aguilar.** *Students' Voices: The Relationship between Attitudes and Writing Outcomes for Fourth and Fifth Graders.* Waltham, MA: Education Development Center, Inc., 2014.
- Krajnjan, S.** *1000 Quick Writing Ideas.* Timesavers for Teachers, 2001.
- Kuster, L.** *Writer's Workshop.* 31.07.2013, <<http://www.ayearofmanyfirsts.com/2013/07/a-walk-through-our-writers-workshop/>>, [viewed 2016]
- Kutno, S.** *Creative Writing in the Urban Middle School: Writing Imagined Narratives To Think about College.* Pittsburgh, the 83rd Annual Meeting of the National Council of Teachers of English, 1993.

- LaConte, Chr.; R. LaConte.** *Writing in English Primary Schools.* – English Journal, 1969, Vol. 2, №1, pp. 17-23.
- Language classroom.* British Council, 2015.
- Levin, B.** *Dream Journal Activity.* Education.com. 25.09.2014, <<http://www.education.com/activity/article/dream-journal/>>, [viewed 19 July 2016]
- Literacy Solutions.** *Mind maps, organisers & planners for writing.* 2007.
- Love, R.** *Curriculum Guide In Communication Arts for The Elementary School. Listening, Speaking, and Writing. Grade Four.* Chicago Board of Education, 1983.
- Lynette, R.** *3 Reasons Why Task Cards: 24 Lateral Thinking Challenges!* Teachers Pay Teachers, ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/3-Reasons-Why-Task-Cards-24-Lateral-Thinking-Challenges-189206>>, [viewed 2016]
- Lynette, R.** *Try a Top Ten Writing Activity.* Teachers Pay Teachers, 31.05.2012, <<http://minds-in-bloom.com/2012/05/try-top-ten-writing-activity.html>>, [viewed 2016]
- MacPhee, Angus.** *Children's Writing.* - CITE Newsletter, 1971, Vol. 5, №1, pp. 14-26.
- Marshall, S.** *Creative Writing.* London, Macmillan Education LTD, 1974.
- McDonald, H.** *Creative Writing Prompts: Ideas, Lists, and Teaching Resources.* Unique Teaching Resources, ≈ 2009-2016, <<http://www.uniqueteachingresources.com/creative-writing-prompts.html>>, [viewed 21 March 2017]
- McDonald, H.** *Large Creative Writing Templates: Fun Writing Activities and Projects For Teachers.* Unique Teaching Resources, ≈ 2009-2016, <<http://www.uniqueteachingresources.com/creative-writing-templates.html>>, [viewed 21 March 2017]
- McDonald, H.** *Printable Worksheets For Teachers: Colorful Creative Writing Worksheets and Matching Bulletin Board Banner Sets.* Unique Teaching Resources, ≈ 2009-2016, <<http://www.uniqueteachingresources.com/printable-worksheets.html>>, [viewed 21 March 2017]
- McDonald, H.** *Unique Creative Writing Templates For Poems.* Unique Teaching Resources, ≈ 2009-2016, <<http://www.uniqueteachingresources.com/poetry-lesson-plans.html>>, [viewed 21 March 2017]
- McDonald, K.** *How To Writing Craftivities: A Collection of Sequencing Writing Activities.* Teachers Pay Teachers, ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/How-To-Writing-Craftivities-A-Collection-of-Sequencing-Writing-Activities-287270>>, [viewed 2016]

- McDowell, H.** *Creative Writing*. Cedar Falls High School English Department, 1974
- Mel D-Seusstastic.** *The Ultimate Writing Station #2*. Teachers Pay Teachers, ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/The-Ultimate-Writing-Station-2-2316553>>, [viewed 2016]
- Mel D-Seusstastic.** *The Ultimate Writing Station*. Teachers Pay Teachers, ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/The-Ultimate-Writing-Station-1136324>>, [viewed 2016]
- Mississippi Migrant Education.** *Color Your Classroom VI. Unique Ideas: A Guide to Innovative Teaching*. Gulfport, Mississippi Materials & Resource Center, 1988.
- Morley, D.** *The Cambridge Introduction to Creative Writing*. USA, Cambridge University Press, 2007.
- National College for School Leadership (NCSL).** *Developing Creativity for Learning in the Primary School*, 2014, <<https://sd48seatosky.files.wordpress.com/2014/03/creativity-for-learning-in-the-primary-school-ncsl.pdf>>, [viewed 28 November 2016]
- National Curriculum for Grades 1 to 6. Language - Arts English*. Republic of Liberia - Ministry of Education, 2011.
- Nixon-John, G.** *Making Poetry: In Search of the Delicate Balance*. In: Those Who Do, Can: Teachers Writing, Writers Teaching. A Sourcebook, 1996.
- Oomen, Anne-Marie, R. Nathan.** Shape, Sound, Form: Crafts from Which to Sing a Poem. In: Those Who Do, Can: Teachers Writing, Writers Teaching. USA, National Council of Teachers of English, 1996, pp. 65-80.
- Orman, T.** *Argument Writing Common Core Grades 6-12*. Teachers Pay Teachers, 2010, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Argument-Writing-Common-Core-Grades-6-12-803863>>, [viewed 2016]
- Paul, S.** *Writing Rubrics Megapack*. Teachers Pay Teachers, 21.06.2012, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Writing-Rubrics-Megapack-263524>>
- Peele, T., A. Friedman.** *What's My Role? Using Roles in Cooperative Learning in Social Studies*. In: Studies in Teaching – 2012 Research Digest. Winston-Salem, Wake Forest University, 2012, pp. 97-102.
- Perrin, R.** *Writing in the Elementary Classroom*. The 4th Annual Meeting of the Indiana Teachers of Writing Conference, Indianapolis, 1984.
- Peterson, N.** *10 Things Every Young Writer Needs*. – Instructor, 2006, Vol.116, №3, pp. 39-41.

- Ports, K., C. Mills.** *Curriculum Guide: The Basics of Writing*. Maryland, Center for the Advancement of Academically Talented Youth, the Johns Hopkins University, 1988.
- Prentice, P.** *Teaching Creative Writing in the Twenty-First Century: Addressing All the Genres*. Paper presented at the Annual Meeting of the College English Association, Buffalo, 1990.
- Prince, A.** *Put it to Paper: Tips for Parents to Improve a Child's Writing Skills*. Number 148. Super Duper® Handy Handouts!®, 2008.
- Quality Assurance Agency for Higher Education (QAA)**, corp creator. *Subject Benchmark Statement. Creative Writing: Draft For Consultation* [online]/Digital Education Resource Archive (DERA), 23 November 2015, <<http://dera.ioe.ac.uk/id/eprint/24585>>, [viewed 31 August 2016]
- Quigley, Ch.** *Success Criteria for Writing*. Focus Education Publishing. 07. 2016 <<https://images.template.net/wp-content/uploads/2016/07/21064702/Success-Criteria-for-Manual-Writing.pdf>>, [viewed 25 November 2016]
- Reed, J.** *Who's Expressing in "Expressive Writing"?* Missouri, The 39th Annual Meeting of the Conference in College Composition and Communication, 1988.
- Rees, F.** *The Writing Repertoire. Developing Writing at Key Stage 2*. Berkshire, National Foundation for educational research, 1996.
- Reimer, C.** *Strategies for Teaching Writing to Primary Students Using the Writing Process*. Master's Thesis, Biola University, 2001.
- Rensenbrink, C.** *Writing as Play*. – Language Arts, 1987, Vol. 64, №6, pp. 597-602
- Root, R.** *"Well, I Was Born in a Small Town": Popular Media in the Language Arts Classroom*. In: Those who do, can: teachers writing, writers teaching. USA, National Council of Teachers of English, 1996, 161-172.
- Root, R.** *"Well, Was Born in a Small Town": Popular Media in the Language Arts Classroom*. In: Those Who Do, Can: Teachers Writing, Writers Teaching. A Sourcebook, 1996.
- Root, R.** *Writing the Outdoors: From Journals to Essays*. In: Those who do, can: teachers writing, writers teaching. USA, National Council of Teachers of English, 1996, pp. 19-34
- Root, R.** *Writing the Outdoors: From Journals to Essays*. In: Those Who Do, Can: Teachers Writing, Writers Teaching. A Sourcebook, 1996.
- Sabolcik, Chr., J. Milner, J. Mitchell.** *How Graphic Organizers Affect Student Achievement and Engagement in Poetry Analysis*. In: Studies in Teaching – 2012 Research Digest. Winston-Salem, Wake Forest University, 2012, pp. 115-120.

Sawyer, R. *Writing as a Collaborative Act*. In: *The Psychology of Creative Writing*. New York, Cambridge University Press, 2009.

Sharp, C. *Developing young children's creativity: what can we learn from research?* – Topic, 2004, Issue 32, pp. 5-12.

Simic, M. *Publishing Children's Writing*. Bloomington. Clearinghouse on Reading, English, and Communication, Indiana University, 1993.

Smith, H. *The Writing Experiment: strategies for innovative creative writing*. Australia, Allen & Unwin, 2005.

Spencer, Z. *Flair: A Handbook of Creative Writing Techniques for the Elementary School Teacher*. Michigan, Educational service, INC., 1972.

Standards and Testing Agency. *Key Stage 2 English Writing – moderation. Level 6 exemplification*. Digital Education Resource Archive (DERA), 2012, <<http://dera.ioe.ac.uk/15426/5/key%20stage%20%20english%20writing%20exemplification%20level%206.pdf>>, [viewed 29 November 2016]

Stanley, S. You're on the Air! Write a Commercial Activity. Education.com. 09.06.2014, <<http://www.education.com/activity/article/dream-journal/>>, [viewed 19 July 2016]

Steinberg, M. *"The Writing's for Us": Granting Ourselves Permission through Personal Narratives*. In: *Those who do, can: teachers writing, writers teaching*. USA, National Council of Teachers of English, 1996, pp. 3-18.

Sun Technical Publications. *Read Me First! A Style Guide for the Computer Industry*. USA, Pearson Education, 2003.

SunnyDays. *What's in a Name Glyph Activity Packet*. Teachers Pay Teachers, ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Whats-in-a-Name-Glyph-Activity-Packet-123040>>, [viewed 2016]

Swicegood, C. *28 Creative Writing Exercises And Prompts*. Kid Stardust's Literary Blog, 09.04.2013, <<https://kidstardustliteraryblog.com/2013/04/09/28-creative-writing-exercises-and-prompts/>>, [viewed 05 September 2016]

Tchudi, S. *Of Road Kill and Community History: Exploring the Past and Present through Writing*. In: *Those Who Do, Can: Teachers Writing, Writers Teaching. A Sourcebook*, 1996.

Teach-A-Roo. *Class Writing Journals- Set #2 Informative Writing*. Teachers Pay Teachers, ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Class-Writing-Journals-Set-2-Informative-Writing-537339>>, [viewed 2016]

- Teach-A-Roo.** *Class Writing Journals- Set #3 Persuasive and Opinion Writing.* Teachers Pay Teachers, ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Class-Writing-Journals-Set-3-Persuasive-and-Opinion-Writing-809620>>, [viewed 2016]
- Teach-A-Roo.** *Keeping Your Students Organized During Writer's Workshop.* Teachers Pay Teachers, 03.08.2014, <<http://teach-a-roo.com/2014/08/keeping-your-students-organized-during-writers-workshop/>>, [viewed 2016]
- Temizkan, M.** *The Effect of Creative Writing Activities on the Story Writing Skill.* – Educational Sciences: Theory & Practice, 2011, №1, spring, pp. 933-939
- The Departments of Education of New Brunswick.** *Atlantic Canada English Language Arts Curriculum: Grades 4-6.* Canada, 1998.
- The Laurel School.** *Senior Curriculum (Grades 4-6).* Toronto, <http://www.laurelschool.ca/uploads/2/6/9/8/26989750/the_laurel_school_grades_4-6_curriculum.pdf>, [viewed 18 Juny 2017]
- The Office for Standards in Education, Children's Services and Skills.** *Learning: Creative Approaches That Raise Standards.* Manchester, Ofsted, 2010.
- The Partnership for 21st century learning.** *P21 Framework Definitions.* 2015, Washington, <http://www.p21.org/storage/documents/docs/P21_Framework_Definitions_New_Logo_2015.pdf>, [viewed 27 November 2016]
- Tompkins, G.** *Seven Reasons Why Children Should Write Stories.* – Language Arts, 1982, Vol.59, №7, pp. 718-721.
- Tunstall, R.** *The Writing Center.* 01.04.2016, <<http://www.tunstallsteachingtidbits.com/2016/04/the-writing-center.html>>, [viewed 2016]
- Tunstall, R.** *Writer's Workshop.* 01.09.2011, <<http://www.tunstallsteachingtidbits.com/2011/09/writers-workshop.html>>, [viewed 2016]
- Twinkl.** *Newspaper Report Planning Worksheets.* 2016, <<http://www.twinkl.co.uk/resource/t2-e-185-newspaper-report-planning-worksheets>>, [viewed 21 March 2017]
- Twinkl.** *Newspaper Writing Tips Poster (Large).* 2016, <<http://www.twinkl.co.uk/resource/t2-e-280-newspaper-writing-tips-poster-large>>, [viewed 21 March 2017]

- Twinkl.** *Text Types Guides Poster Pack*. 2016, <<http://www.twinkl.co.uk/resource/t2-e-242-text-types-guides-poster-pack>>, [viewed 21 March 2017]
- UVM Writing Center.** *Creative Writing*.
<<https://www.uvm.edu/wid/writingcenter/tutortips/WritingCreativePage.pdf>>, [viewed 13 December 2016]
- Veit, R.** *Creating Conditions for Learning: A further Argument for Free Writing*. Dallas, The 32nd Annual Meeting of the Conference on College Composition and Communication, 1981
- Warner, M.** *Creative Writing Ideas*. Teaching Ideas, 2015, <<http://www.teachingideas.co.uk/writing-fiction/creative-writing-ideas>>, [viewed 21 March 2017]
- Webber, S.** *How Would You Feel If... Fun Deck*®. 2010, <<https://www.superduperinc.com/products/view.aspx?pid=FD117&s=how-would-you-feel-if--#.V8KtGU194dU>>, [viewed 19 June 2017]
- Webber, S.** *Story Starters Fun Deck*®. 2010, <<https://www.superduperinc.com/products/view.aspx?pid=fd09#.V7AroE194dU>>, [viewed 19 June 2017]
- Webber, S.** *Webber*® *Photo Cards - Story Starters*. 2010, <<https://www.superduperinc.com/products/view.aspx?pid=wfc134#.V7Axxk194dV>>, [viewed 19 June 2017]
- Weber, A.** *Courting the Notion: Anecdotal Writing for Self-Enrichment*. In: *Those Who Do, Can: Teachers Writing, Writers Teaching. A Sourcebook*, 1996.
- Williams, A.** *Back To School - Soundtrack of My Life Activity*. Teachers Pay Teachers, ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Back-To-School-Soundtrack-of-My-Life-Activity-754237>>, [viewed 2016]
- Williams, A.** *Persuasive Writing*. Teachers Pay Teachers, s.a. ≈ 2009-2016, <<https://www.teacherspayteachers.com/Product/Persuasive-Writing-96741>>, [viewed 2016]
- Wills, D.** *Small Classroom? No Problem!* 05.06.2016, <<http://mrswillskindergarten.com/small-classroom-no-problem/>>, [viewed 2016]
- Wilmington Public Schools.** *Language Arts Curriculum Instructional Guide: Grades 4-6*. USA, 1974.

Witter J., D. Emberlin. *Writing Is the Funnest Thing: Teaching Creative Writing.* Oregon ASCD Curriculum Bulletin, №318, Oregon, Oregon Association for Supervision and Curriculum Development, 1973.

Wolbrink, P. *Inviting Success: Ways into Writer Engagement.* In: Those who do, can: teachers writing, writers teaching. USA, National Council of Teachers of English, 1996, pp. 107-121.

Wolbrink, P. *Inviting Success: Ways into Writer Engagement.* In: Those Who Do, Can: Teachers Writing, Writers Teaching. A Sourcebook, 1996.

Wooten, J. *Primary Creative Writing.* – The Texas Outlook, 1968, Vol.52, №4, pp. 24, 64.

ПУБЛИКАЦИИ НА АВТОРА ПО ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИЯТА

- **Ал-Халил, Далия.** *Детето и творческото писане.* В: Детето и педагогиката. Юбилеен сборник в чест на проф. д-р Емилия Василева. С., Просвета-София, 2018, 253-264, ISBN 978-954-01-3806-0
- **Ал-Халил, Далия.** *Екстраполация на технологиите по творческо писане при обучението на ученици от началните класове.* – Управление и образование, 2018, кн. 3, том 14, 97-103, ISSN 13126121
- **Ал-Халил, Далия.** *Система на обучение по творческо писане в началните класове.* – Управление и образование, 2018, кн. 3, том 14, 104-112, ISSN 13126121
- **Ал-Халил, Далия.** *Социален конструктивизъм и развитие на афилиация чрез обучението по творческо писане в началните класове.* В: Сборник доклади от годишна университетска научна конференция, Том 1: Научно направление „Педагогически и хуманитарни науки“, Велико Търново, 2018, 83-90, ISBN 978-619-7246-20-9
- **Ал-Халил, Далия.** *Периодизация и типология на технологиите по творческо писане.* В: Сборник – XII Международен балкански образователен и научен конгрес на тема: Образование за живота, професионалната реализация и благополучието, Стара Загора, 2017, 324-333, ISSN 2535-1125
- **Ал-Халил, Далия.** *Творческо писане – определение на понятието, значение и място в образованието.* В: Иновации в образованието, България, Шумен, Шуменски университет "Епископ Константин Преславски", 2017, 161-175, ISSN 1314-6769
- **Ал-Халил, Далия.** *Технологии за стимулиране на интереса към творческото писане в начален етап на основна образователна степен.* В: Юбилейна научна конференция с международно участие "Новата идея в образованието", Бургас, Бургаски свободен университет, 2016, 327-334, ISBN 978-619-7126-28-0
- **Ал-Халил, Далия.** *Мисловните карти в обучението по български език и литература и като технология по творческо писане в началните класове.* В: Иновации в образованието, България, Шумен, Шуменски университет "Епископ Константин Преславски", 2016, 242-254, ISSN 1314-6769